

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Războiul italo-turc.

E cu puțință, ca în momentul, când se vor ceti aceste rânduri, războiul acesta neașteptat, să fie cam pe isprăvite, dar se poate și aceea, ca pasul pripit al Italiei să producă încurcături mai mari, pe cari să le resimtă și monarhia noastră.

Orice s'ar zice, atacul neașteptat al Italiei contra unei părți din împărăția turcească prea se aseamănă cu fapta celui ce-ți vâra mâna după șerpar, ca să-ți ia punga. Fapte de felul acesta s'au mai întâmplat, și Puterile mari nu s'au rușinat nici când de răpiri pe față, când a fost vorba de unul mai slab. Așa a pățit regatul Poloniei, împărțit între Rusia, Prusia și Austria; așa a pățit România, căreia Austria i-a luat la anul 1775 Bucovina, iar Rusia la anul 1812 Basarabia. Acelaș lucru l-a făcut Anglia, cuprinzând Egiptul, căruia și dacă i-a lăsat pe viceregele pământean, dar nu-i dă voie să facă nimic ce nu i-ar plăcea guvernului din Londra.

Răpirile de felul acesta, cari se repetază și acum sub ochii noștri, arată și celor mai orbiți de dușmănie contra puterii armate a statelor, că numai o armată mare, bine deprinsă și provăzută cu toate cele de lipsă pentru războiu poate asigura cât de cât statul contra poftelor tâlhărești ale vecinilor. *Aceasta însă numai atunci, când limba maternă a feciorilor nu e batjocorită și nu e înlocuită cu una străină.*

Înainte de-a vedea, ce urmări poate avea războiul italo-turc pentru monarhia noastră și celelalte state mai mari și mai mici din Europa, e bine să cunoaștem mai întâiu istoria răpirii de ținuturi din Africa-de-meazănoapte.

Europa e despărțită de Africa prin Marea-Mediterană, care e cel mai bun, mai sigur și mai eștin drum pentru corăbiile ducătoare și aducătoare de mărfuri, adecă de bogății. Timp îndelungat, statele din Africa: Maroco, Algeria, Tunis și Tripolis erau cârmuite de Pei, al căror venit principal eră pirateria, adecă tâlhăria pe mare. Arabi, Mauri și Berberi pândeau în corăbiile lor ușoare și iuți corăbiile cu mărfuri ale Europeanilor, le opriau, jefuiau, iar pe cei de pe corăbiile îi vindeau ca sclavi pe piețele Africe-de-Nord. Încă înainte de 1830, Franța a pornit cu o flotă puternică contra Beiului din Algir, a debarcat soldați și a cuprins Algeria. Au trecut însă zeci de ani, până când armata franceză a putut supune seminiile din lăuntrul țării.

În 1882 pune Anglia mâna pe Egipt. Italia, care dela 1870 încoace își văzuse împlinită cea mai ferbinte dorință, unirea, încă simți trebuința de-a pune mâna pe o

bucată din Africa de meazănoapte, nu numai pentru că e așa de aproape de acest continent, ci și pentru a câștiga pământuri, pe cari să poată coloniza o parte din populațiunea ei, care fiind mare, o parte e silită să emigreze la America. Afară de aceea coloniile sunt cel mai bun și mai sigur loc, unde țara-mamă își poate desface o parte din mărfurile ei. Italienii și-au pus întâiu ochii pe Tunis, care se află între Algeria și Tripolis. Pecând Tunisul eră încă stăpânit de un Beiu, se așezaseră deja preste 100,000 Italieni în țara aceasta, având a pregăti ocuparea italiană. Franța însă a luat Italia pe dinainte, cuprinzând și Tunisul. Ca să mulcomească pe Italia supărată, a încheiat o învoală cu ea, prin care Franța recunoștea Italiei dreptul de-a ocupa singură Tripolisul, cu toate că e al Turciei.

Se vede, că Italia își perduse răbdarea, căci folosindu-se de unele neînțelegeri comerciale cu Turcia, și-a mobilizat flota și o parte a armatei și a trimis-o contra Turciei în Tripolis.

Dacă războiul acesta, în care pare că n'a murit nici un soldat până acum, s'ar fi mărginit numai la Tripolis, Puterile europene nu și-ar fi spart prea mult capul cu el, cu toate că Italia face o mare nedreptate Turciei și dreptății, voind să răpească o parte din împărăția turcească. Italia și-a trimis însă o parte din flotă și la coastele Turciei de cătră Marea-Adriatică, unde se află Albania. Aici s'a apropiat de un ținut turcesc, pe care monarhia noastră nu vrea să-l lase odată cu capul în mâinile Italiei, căci atunci Austria ar fi închisă de cătră mare, fiind silite corăbiile ei să treacă pe o mare îngustă, ai cărei țărmuri ar fi și la dreapta și la stânga italienești. Austria, și cu ea alte Puteri, se mai tem, nu cumva să le vină pofta statelor balcanice să înceapă și ele războiu în contra Turciei atăcate acum de Italia. În cazul acesta s'ar putea întâmpla o încăerare generală, căci Puterile nu vor vrea să lase prada numai pentru cei mici.

Temerile acestea de o încăerare generală au îndemnat pe Germania să încerce o împăciuire între Turcia și Italia, gazetele englezești scriu cu vorbe foarte aspre contra pasului neașteptat al Italiei.

Ce privește monarhia noastră, dela biroul de corespondență din Budapesta s'a trimis mai zilele trecute o telegramă în toate țările Europei, spunând următoarele:
„Trebuie să constatăm că monarhia noastră se află într'o stare foarte gingașe, deoarece pe deoparte Italia ne este aliată, iar pe de altă parte suntem în stare de prietenie cu Turcia.

Sperăm că opinia publică (poporațiu-

nea) italiană va putea prețui adevărul că presa austro-ungară a criticat cam aspru purtarea Italiei.

Trebuie să constatăm însă, că Italia a trecut cu vederea să ne informeze mai întâiu și pe noi despre ceea ce vrea să facă.

Faptul acesta ne-a mirat cu atât mai mult, cu cât poate fi considerată atacarea Italiei în Turcia ca o intrare mișească.

Italia, trebuie să știe că dacă nu se va mărgini numai la lupta contra Tripolisului, ci va ataca și Turcia europeană, atunci Italia va da naștere la neînțelegeri în Balcani.

Deși se dezmente știrea că Italia a debarcat (a dus) trupe în Albania, noi ținând seamă de promisiunea Italiei, că nu va schimba întru nimic statu-quo (starea de acum) în Balcani, îi putem pretinde cu drept cuvânt să înceteze cu purtarea ei amenințătoare, oprind circulația (umblarea) vaselor de războiu atât în marea Adriatică, cât și în marea Ionică. Aceasta mai ales că Turcia a dat dovadă de o purtare cum se cade și n'a provocat întru nimic pe Italia pentru a-i da motiv să facă așa cum a făcut.

Suntem convinși că Italia voește susținerea statului quo și se va feri a întreprinde ceva, ce ar putea provoca vre-o neînțelegere în Balcani.

În caz contrar vom fi nevoiți să luăm altă atitudine față de Italia. (Adecă Austro-Ungaria ar sări contra Italiei).

Noi am spus în repetite rânduri, că azi singura noastră dorință este, ca în Balcani să rămână lucrurile așa cum sunt, iar Turcia să nu fie atacată fără motiv.“

Să nădăjduim, că și dacă nu se va stânga cu totul focul, el va fi oprit numai la coastele Tripolisului și nu va trece și în alte țări. Căci un războiu e și pentru învingător și pentru învins o pagubă uriașe de averi și de vieți omenești.

Din dietă. Prim-ministrul Hederváry e vestit pentru sângele lui rece. Nimic nu-l scoate din sărite. Celorcelo întrebau, ce are de gând să facă cu obstrucția (așa se numește purtarea unor deputați de-a tot-trăgăna ședințele dietei), care nu se mai isprăvește, le răspunde foarte liniștit: se vor sătura singuri de obstrucție. Acum se vede, că începe să-și peardă liniștea. Într'una din ședințe a spus, că opoziția face interpelări (întrebări) numai de dragul obstrucției. În ședința următoare un deputat a protestat contra vorbelor lui Hederváry și i-a făgăduit, că opoziția va continua cu obstrucția până se vor face alegeri nouă. Kluen-Hederváry a răspuns din nou, că datoria guvernului e să facă legi,

nu să răspundă la interpelări nesăbuite. Opoziția a și urlat de mânie, guvernamentului (între ei și deputații sași și cei câțiva renegați români) au urlat de bucurie.

Asta e dieta Ungariei!

De altminteri în gazetele jidano-nemțești din Viena, în cari își rostesc ministrii din Pesta părerile, se spune, că de nu va încetă obstrucția în 10—15 zile, se vor lua măsuri mai aspre contra obstrucționistilor.

Alegerea dela Vinț. După *Pal Farkas*, Jidanul Sașilor și al renegaților din cercul Orăștiei, i-a venit rândul celui alt Jidan: *Maier*, care la Vinț a reușit în urma celor mai blăstămate fărădelegi contra iubitului nostru Dr. Iuliu Maniu din Blaj. Protestul contra acestei alegeri a ajuns la Curtea de cassajie, care a hotărât pertractarea pentru ziua de 1/14 Noemvrie anul acesta. E acum rândul Românilor, ca să se dovedească toate mișeliile săvârșite cu prilejul acelei alegeri, pentruca astfel să-și arete din nou vrednicia și ce-a fost gunoiu național să-și primească răsplata. Destul ne batjocoresc chiar lichelele, cari trăiesc din sudoarea noastră, că suntem numai niște vite vrednice de jug.

Românii din Săcuime se mișcă! Vrednicul părinte *Ioan Ganea* din Galomfalău mare (comitatul Odorheiu) arată în „Tel. R.“ două fapte frumoase săvârșite în acest sat pentru înaintarea economică și cultura națională. În Galomfalău mai sunt 72 de familii românești. Bieții oameni și-au uitat limba, dar nu și legea și nici conștiința românească. Stăruind părintele Ganea și ajutat fiind și de dl *Octavian Tobias*, directorul agenturii „Albinei“ din Ibașfalău, care își pricepe pe deplin chemarea de fruntaș într-ale economiei și finanțelor, au înființat în satul acesta o însoțire de credit, care lucrează acum cu un capital de 100,000 coroane. *Statutele însoțirii sunt astfel făcute, încât jumătate din venit să se dea bisericii, pentruca aceasta să înființeze din nou școala confesională românească*, unde copiii să învețe iară limba strămoșilor lor.

Tot cu osârdia părintelui *Ganea* și cu multă stăruință și ajutor din partea dlui avocat *Dr. Alexandru Morariu* din Ibașfalău, însoțirea a cumpărat o moșie de 600 jugăre, din cari 368 jugăre s'a hotărât pentru pășune. Românii, la cari Săcuim se uitau până acum preste umăr, au ajuns în fruntea mesii în comună.

Iată, cum se poate lucra pentru ridicarea economică și pentru cultura națională românească, chiar și când sunt puțini. Conducători harnici și oameni ascultători de sfat bun ne trebuie, și totul se poate face.

Incă un răspuns la circulara lui Khuen. Pentru maghiarizarea Venzilor sau Slovenilor, un popor slav, care locuiește în partea de meazăzi-apus a Ungariei lângă Croația, încă este un fel de *Kulturegylet*. Și societatea aceasta a întreat-o prim-ministrul, cum crede, că trebuie schimbată legea electorală. Ea a răspuns, că să se dea votul universal, egal și secret, dar *numai celor ce știu ceti și scrie ungurește!*

Ce prostie! Par'că cunoașterea înjurăturilor ungurești mă ajută pe mine Românul să-mi vărs sângele pentru țară sau să trag brazda cu plugul, ca să pot plăti dările.

Ministrul de școale Zichy, ca să-și arete tot mai mult ura contra culturii noastre, a spus că va înființa școale primare pentru cei preste 300 de mii de copii, cari nu cercetează școala, căci n'au unde, și că se va îngriji, ca școlarii naționalităților să fie și mai mult prostiți, căci va da poruncă să se răpească și mai multe oare pentru limba maghiară. Că o limbă străină în școala poporală e un lucru nu numai de prisos, dar chiar stricacios, o dovedesc cele pățite de bieții Șvabi, cari maghiarizându-și școalele au ajuns, ca băieții lor să nu știe nici ungurește, nici nemțește. Acum s'au trezit și ei, dar vor avea mult de lucru până să-și câștige dreptul sfânt al limbii materne în școalele lor.

Legea de presă (legea pentru gazete) din Ungaria e cunoscută în lumea civilizată pentru asprimea ei muscălească — când e vorba de gazetele românești mai ales. Cea mai grea cerere a ei e *cauțiunea*, pe care trebuie să o depună foile politice. O foaie, care apare săptămânal, de pildă cum e foaia noastră, trebuie să depună la tribunal 10,000 de coroane. În orice proces de presă, tribunalul reține din cauțiune numai decât amenzile (pedepsele în bani) de sute și mii de coroane și dacă tipografia nu pune numai decât la loc suma luată, foaia trebuie să înceteze.

Foile jidano-maghiare și jidano-germane se bucură la noi și de dreptul de-a putea fi vândute prin gări și pe strade. O gazetă de-acestea a publicat un articol, în care batjocorea pe Impăratul. Primarul din Budapesta a oprit să se mai vândă gazeta pe stradă, de asemenea au oprit-o și mai mulți vicecomiți. În legătură cu întâmplarea aceasta, comitatul Pestei a trimis o adresă către celelalte comitate, cerând să se schimbe legea. Adresa aceasta a fost primită și de Comitetul permanent al comitatului Sibiiu, care va prezenta-o adunării generale a comitatului, dar cu adausul propus de părintele asesor *Nicolae Ivan*, ca *procesele de presă să se judece înaintea curților cu jurați din locul, unde apare foaia* (de pildă „Foaia Pop.“ în Sibiiu), iar *cauțiunea să se șteargă*.

Suntem foarte mulțumitori părintelui asesor, că s'a gândit la năcazurile presei noastre.

În Bihor tot ticăloșie! Preoți din vicariatul slugei lui Tisza, cari se simțesc încă tot sclavi dator să se târască la picioarele străinului, i-au dat aceuia o adresă de aderență, pe care se grăbesc să o publice gazetele jidane din Budapesta, cea mai bună dovadă, că avem de-a face cu o faptă rușinoasă pentru noi, căci se bucură de ea dujmanul. În adresă e lăudat *Mangra*, pentrucă zeci de ani a mințit pe poporul românesc lăudându-se că e membru al partidului național. Acum, aproape de sfârșitul vieții, a ajuns în halul descris de peana măeastră a dlui *N. Iorga*, iar preoți români, în loc să se roage pentru mântuirea sufletului lui, îl laudă...

Ispita necuratului. Seminarile noastre pentru învățatori sunt puse la grea încercare, căci diecezele române nu pot încă plăti profesorilor leafa, care se cere după lege. Necuratul — în cazul acesta *Zichy* — vrea să dea pentru ele 50 mii de coroane, dar... cu condiția, ca unele materii de învățământ să se propună în limba naționalității maghiare. Deoarece cultura no-

stră națională n'are nimic de-a face cu naționalitatea maghiară, afară de aceea statul e dator după lege să sprijinească și cultura națională română, sperăm, că arhierii noștri vor respinge după cuviință condiția nelegală și necuviincioasă a ministrului *Zichy*.

O foaie din Pesta spune, că autoritățile bisericii greco-orientale s'ar ocupa cu ideea de-a strânge toate seminariile teologice la Sibiiu, toate seminariile învățăto-rești la Arad, rămânând, ca la Caransebeș să se deschidă un seminar (preparandie), de fete.

Adunarea dela Timișoara.

Duminea trecută s'a ținut la Timișoara o măreață adunare poporală, la care au luat parte preste 3000 de Români, atât din Timișoara cât și din toate părțile comitatului, ba au fost mulți țărani chiar și de pe teritorul comitatului Timiș și de comitate învecinate.

Adunarea a fost prezidată de vrednicul nostru fruntaș și luptător național, dl *Emanuil Ungureanu*, avocat în Timișoara. Frumseța adunării a fost ridicată și prin prezența unui număr mare de dame române, din Timișoara și alte ținuturi bănățene.

Printre mulțimea de fruntași de-ai noștri erau: domnii deputați *Dr. Teodor Mihali*, protopopul *Vasile Damian* și *Dr. Stefan C. Pop*, apoi domnii *Dr. Iuliu Maniu*, *Dr. I. Suci*, *Vasile Goldiș*, *Dr. V. Bontescu*, *Dr. Gh. Dobrin*, *Dr. V. Branisce*, *P. Ionaș*, *Dr. V. Oprean*, *Dr. A. Cosma*, *Dr. P. Cioban*, *Dr. P. Barbu*, *Dr. A. Grozda*, *Dr. V. Mezin*, *Dr. Mihai Brediceanu* (Sasca montană), *Dr. Caius Brediceanu*, *Dr. St. Morariu*, *A. Drăgan*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. R. Chicin*, *Dr. R. Veliciu*, *Dr. C. Iancu*, *Dr. Crișan*, *Cornel Grozda*, *Dr. A. Ciupe*, *Dr. Liviu Ghileșan*, *Ioan Pepa*, *Gherasim Sârb*, *Dr. G. Adam*, *Dr. N. Baltă*, *Dr. Blidar*, *Dr. V. Sbircea*, *Dr. A. Bogdan*, *M. Magdu* și alții.

Erau ciasurile 3 după ameazi, când, după sosirea oaspeților dela Arad, dl *Ungureanu* a deschis adunarea prin o frumoasă vorbire, în care arată, că scopul adunării este: ca poporul să-și spună părerea asupra legilor militare (mulțimea striga mereu: nu ne trebuie legile acestea!) cum și asupra votului universal, egal și secret cu votare în comune (strigăte îndelungate: Să trăiască, trăiască!).

După vorbirea președintelui adunării, dl *Dr. Aurel Cosma* da cetire telegramelor de salutare, între cari dela venerabilul președinte al partidului, *Badea Gheorghe Pop de Băsești*, care e împiedecat a veni la adunare, apoi dela dl *Dr. Vasile Lucaciu*, dela alegătorii din cercul *Ileanda mare* etc.

Cetite fiind aceste telegrame, dl președinte *Ungureanu* da cuvântul dlui *Dr. Teodor Mihali*, care — mereu aplaudat de mulțime — vorbește despre nenorocita politică a guvernelor, despre maghiarizarea pe toate căile, chiar și cu ajutorul armatei, dacă s'ar putea. Dl *Mihali* istorisește apoi mersul luptelor noastre, mai cu seamă dela anul 1905 încoace, când Românii au intrat în dietă. Arată apoi toate nelegiuirile, cari s'au făcut contra Românilor la alegeri și alte multe nedreptăți.

Cât despre obstrucția din parlament, — adecă luptele și certele deputaților un-

guri în dietă, — dl Mihali spune, că aceste lupte nu sunt altceva decât mijloace cu cari partidele ungurești din opoziție (partidele contrare guvernului) ar voi să ajungă ele la putere.

La urmă vorbitorul amintește despre datorința noastră, a tuturor Românilor, de a ne strânge cu toții în jurul partidului, ca să fim unul ca unul, stând ca un zid în lupta pentru drepturile poporului, căci fără luptă nu se poate dobândi nimic. (Mulțimea aplauzează îndelungat).

Se dă apoi cuvântul dlui **Dr. V. Bontescu**. Domniasa spune, că, ca oameni cumini, ne supunem legilor. Dar aceasta nu ne împiedică a lucra cu toate mijloacele legale, ca să se schimbe acele legi, pe cari nu le ținem de bune și drepte. (Aici vorbitorul e întrerupt de comisarul de poliție). Dacă ajungem la convingerea, că anumite legi nu sunt bune, nu sunt drepte și nu sunt prielnice dezvoltării noastre, atunci avem nu numai dreptul, ci și datorința cetățenească a lupta — pe baze legale — pentru schimbarea lor. (Mulțimea strigă: Să trăiască! Așa e!)

Urmează dl **Vasile Damian**, deputatul național al cercului Baia de Criș, care stăruiește îndeosebi asupra datorințelor noastre pe terenul cultural și economic, lucrând din răspuțeri pentru întărirea poporului în bunăstare și ridicarea lui în cultură. Pentru a ajunge aceasta e de lipsă, însă, o unire a tuturor Românilor de bine, atât conducători cât și țărani (Aplauze).

După dl Damian ia cuvântul dl **Dr. V. Branice**, directorul „Drapelului“ din Lugoj. Vorbitorul a zis pe scurt, că: în Ungaria se lățește tot mai mult curentul democratic (crește numărul celor ce cer libertate și drepturi). Dar acest curent democratic nu se poate înstăpâni, până ce nu sunt egale în drepturi toate popoarele Ungariei. O Ungarie democrată fără egală îndreptățire a tuturor popoarelor ei, nici măcar închipui nu se poate. Dar aceasta democratizare (libertate) a țării va veni cu atât mai curând, cu cât poporul va dovedi că este vrednic de drepturi.

Vorbitorul următor a fost dl **Vasile Goldiș**, care, — aplaudat de publicul ascultător, — descrie nedreptatea stării politice, în care ne aflăm. Arată cum toate pornirile guvernului pentru unii sunt muma, iar pentru alții ciumă. Intre astfel de împrejurări, vorbitorul zice: Putem noi da mână de ajutor unei politici, care voește să ne desființeze? Este măcar unul singur între noi, care nu voește să mai fie Român în patria sa, ci Maghiar? (Mulțimea strigă: Nu este! nu este!) Dar dacă ar fi vr'unul, acela iese îndată de aici, din mijlocul nostru, căci între noi nu are loc. — După aceea, dl Goldiș amintește de datorința fiecărui Român de omenie, de a ținea neclintit la partidul național român, înche-gându-ne rândurile de luptă, uniți în gânduri și simțiri. Iar atunci e sigură biruința cauzei noastre, care e cea mai dreaptă cauză din lume. (Mulțimea aplauzează cu tărie).

Sfârșind dl Goldiș, președintele adunării invită pe dl **Dr. Aurel Cosma** să cetească hotărârea, ce se propune, ca să o voteze adunarea. (Cuprinsul acestei hotărâri este tot acela, care s'a primit și la celelalte adunări ținute în Lugoj, Orăștie etc. În aceasta hotărâre se condamnă purtarea guvernărilor noștri și se cer drepturi egale pe seama tuturor popoarelor din Ungaria).

După adunare, publicul a început a se depărta în deplină liniște, deși a trecut multă vreme, până când se golise stradele iarăș ca mai nainte.

În legătură cu cele despre adunarea dela Timișoara, organul partidului național „*Românul*“ scrie:

Comitetul central al partidului național român s'a întrunit după adunarea foarte reușită din Timișoara la o ședință plenară, la care au luat parte, afară de membrii comitetului, mai mulți fruntași ai partidului național din părțile bănățene.

În această ședință, prezidată de dl Dr. Teodor Mihali, s'a vorbit asupra afacerilor curente ale partidului și s'au luat hotărâri asupra propunerilor intrate la comitet, între altele și asupra propunerii referitoare la aflarea modalităților pentru răspândirea foilor populare cu deosebire în părțile, unde până acum nu a prea străbătut scrisul românesc.

Comitetul a luat cu plăcere la cunoștință raportul biroului central despre munca sa și în deosebi despre adunările populare ținute până acum și despre cele luate în plan pentru viitor și a invitat biroul central și direcțiunea ziarelor partidului să continue cu același zel a îndeplini hotărârile comitetului.

Armata română.

În urma declarării războiului italo-turc, țările balcanice Bulgaria, Sârbia, Muntenegru și Grecia au început și ele să se miște, pentruca să fie pregătite pentru a lua o bucată din prada, care socotesc ele, că e Turcia. Se'nțelege, că România nu poate sta cu brațele încrucișate, când vede că mai ales Bulgaria vrea să pună mâna nu numai pe o bucată de țară turcească, unde sunt și Români de-ai noștri, dar, în fundul ei țigănească râvnește chiar și la pământul românesc al Dobrogei. De aceea e de interes convorbirea, ce a avut-o un ofițer de frunte român cu un redactor dela frunțașă gazeta „Viitorul“ din București în privința stării armatei a României, Bulgariei și Sârbiei. Iată ce spune Românul:

Noi nu putem aștepta decât cu liniște și fără să ne mirăm desfășurarea lucrurilor. Armata noastră este foarte bine pregătită, gata de a se măsura cu o armată mult mai puternică și mai bine organizată decât armata vecinilor noștri bulgari. Dacă s'ar fi întâmplat astfel de tulburări acum trei sau patru ani, poate că ar fi fost mai îngrijitor.

Cât este de bine pregătită armata noastră se va putea vedea cu ocazia marelor manevre ce se vor desfășura în Moldova. Pregătirea de acum a armatei noastre va fi o adevărată înălțare pentru Europa întreagă.

În privința celor ce avem iarăș suntem cu mult superiori vecinilor noștri dela Dunăre. Noi în timp de pace avem un număr de 96,000 de oameni, iar în caz de mobilizare putem scoate până la 320,000 oameni, din care cel puțin 150,000 armată de prima linie.

Arme avem îndestulător pentru o armată de 300,000 de oameni iar munițiuni de războiu îndestulătoare pentru acest număr și pentru o luptă de cel puțin șase luni de zile.

Vecinii noștri bulgari însă, cu toate eforturile ce ar face, nu pot mobiliza mai

mult de 160,000 oameni, din care cel mult 85,000 armată de prima linie.

În privința asta Sârbia, stă și mai slab. Sârbia nu poate mobiliza decât cel mult 80,000 de oameni din care cel mult 30,000 armată de prima linie.

Afară de aceasta Sârbia stă foarte slab în ceea ce privește armamentul și echipamentul (armele și îmbrăcămintea).

Lupta în comitate.

Congregațiunea comitatului Făgăraș.

La 18 Septembrie s'a ținut adunarea de toamnă a reprezentanților comitatului Făgăraș. Obiectul de căpetenie a fost cunoscuta adresă a orașului Vârșeț contra obstrucției și pentru votul universal.

În presara adunării, membri clubului român s'au adunat, durere, că în număr mic, la o consfătuire, al cărei rezultat a fost, că s'a însărcinat deputatul român al cercului Făgăraș să vorbească în adunare, când va fi vorba de adresa orașului Vârșeț. Dl deputat n'a luat însă parte la adunare, așa că a luat cuvântul dl *Dr. Șenchea*.

În ședința congregațiunii, dl Dr. Șenchea a cerut ca adresa orașului Vârșeț să fie sprijinită. A vorbit frumos și temeinic despre trebuința votului universal, egal și secret în țara noastră, pentruca să se facă odată dreptate tuturor popoarelor din Ungaria, care a ajuns să rămână chiar și în urma Turciei. Arată, că e o crimă față de țară, când guvernării așteaptă, ca drepturile egale să se câștige tot prin revoluțiuni, cum a fost a lui Gheorghe Doja la anul 1514, a lui Horia, Cloșca și Crișan la 1784 și a Românilor dela anul 1848. Singurul partid din țara noastră, care a cerut încă dela anul 1848 încoace dreptul de vot universal și egal, a fost și este *partidul național român*.

Arată apoi cu cifre, luând de pildă comitatul Făgărașului, nedreptatea legii electorale. În comitatul acesta alegătorii bătrâni mor, fără ca în locul lor să poată ajunge alții dintre cei tineri, pentrucă cen-zul (darea) ce se cere în Transilvania, ca să poată fi cineva alegător, e așa de mare, încât Românii noștri nu se pot bucura de dreptul de alegător. Astfel am ajuns, ca în comunele, unde mai înainte aveam 2—300 de alegători, acum avem 20—30, iar preste câțiva ani vor fi 5—6, între cari de sigur vre-o 2—3 Jidani. De aceea propune, ca să se sprijinească propunerea orașului Vârșeț și comitatul Făgărașului încă să înainteze o propunere către guvern și dieta țării, prin care să ceară votul universal, egal, secret și după comune.

Majoritatea membrilor, Jidani, Maghiari, Sași și notari români au respins propunerea dlui Dr. Șenchea și au hotărât, ca adresa Vârșețului să se ia numai la cunoștință.

Peirea ta din tine, Israile! Asta s'a văzut și cu prilejul acesta. Mulți din dușmanii poporului nostru au fost aleși membri tot de Români. Iar notarii români, aleși membri în congregațiune, sunt o nenorocire pentru popor. Cu toatecă la alegerile pentru dietă au fost câțiva notari vrednici, cari s'au nenorocit jertfindu-se pentru popor, noi nu putem aștepta dela slujbași, ca și în congregațiune să lupte pentru fericirea poporului, căci trebuie să joace după cum le flueră mai marii lor. De aceea membri în congregațiune trebuie aleși numai Români neatârnați, cărora să nu le pese de amenințările celorce ne vreau răul.

Orașul Vârșet a înaintat și o adresă *contra obstrucției* din dietă. Dl. Dr. Șenchea propune, ca noi să nu ne amestecăm aici. Toate partidele din dietă, afară de cel al naționalităților, sunt împotriva dreptății, mai ales partidele opoziționale, cari vreau să aducă din nou la putere coaliția rușinoasă Andrassy—Kossuth—Apponyi, cea mai mare dușmană a dreptății.

Membri partidului național român au aprobat propunerea dlui Șenchea, majoritatea însă a primit adresa contra obstrucției.

Interesantă a mai fost și chestiunea *ajutoarelor votate de comunele politice pentru școlile și bisericile românești*. Părințele protopop *Niculae Borzea* a propus să fie primite toate. Congregațiunea a votat însă numai unele, iar altele s'au respins, pentru că ar fi prea mari aruncurile. Aceasta e o nouă nedreptate, pentru că o comună, care știe ce prețuește *școala națională*, nu se spărie nici odată de cheltuelile împreunate cu susținerea ei.

Ce scriu alte gazete?

„Românul“ (Arad). Din toate numeroasele documente date la lumină mai ales de vre-o jumătate de veac încoace, se constată, că Românii aveau drepturi și așezăminte cari s'au pierdut mai târziu, sub apăsarea sporită a cuceritorilor. Starea juridică, socială și economică a Românilor merge tot scăzând, cu cât veacurile înaintază: cu cât Ungurii își înfig mai adânc stăpânirea lor în corpul poporului român.

Acest popor avea la început un foarte bogat drept de proprietate, atât mare, aceluși al nobililor, cât și mic, aceluși al vechilor iobagioni, vorbă ce însemna pe atunci aceea ce erau moșnenii în Muntenia și răzeșii în Moldova (țărani liberi). Acest drept de proprietate era legat de starea socială a Românilor, înzestrați cu o clasă numeroasă de nobili, atât de baștină, cât și de aceea creați de regii unguri, în urma isprăvilor lor vitejești pe câmpiile de luptă. Românii erau apoi sprijiniți în stratul lor inferior de o puternică stare de mici proprietari liberi, a cărora îndatorire era slujba militară trebuitoare pentru apărarea țărilor carpatine de deseale năvăliri, ce urmau întemeierii regatului ungar; mai întâiu ale Cumanilor, apoi ale Tătarilor și în sfârșit acele mult mai primejdioase ale Turcilor. Tot pe atunci Românii se bucurau și de regule juridice ale lor proprii (jus valachicum) atât ca fond cât și ca procedură, care hotăra și raporturile lor cu ocârmuirea maghiară.

Ei luau parte apoi la dietele, atât la cele mici din comitate în cari se judecau procesele, mai ales acele de proprietate, cât și la congregațiile generale ale Transilvaniei și ale Banatului, cari se ocupau cu reformele privitoare la starea în deobște a populațiilor. Atât în adunările cele mici, cât și în cele mari luau parte nu numai nobilii români, ci și poporul de jos.

Aceste drepturi și așezăminte se stâng cu încetul sub apăsarea maghiară. Mai întâiu se îngustează și se pierde nobilimea cea românească, parte din ea părăsind Transilvania și Maramureșul, spre a căuta în înființarea statelor Muntenia și Moldova, adăpostul mai ales al credinței strămoșești; iar rămășița ei trecând pe rând la religia catolică, la înscrisuri cu poporul domnitor și pierzându-și limba și naționalitatea, spori rândurile nobilimei ungurești.

Prin aceasta totodată și partea cea mai de seamă a proprietății românești merse să întărească poporul domnitor.

A. D. Xenopol,
profesor la universitatea din Iași.

„Tribuna“ (Arad). Trădătorul Mangra, pecetluit odată ca atare de întreaga obște românească, vrea să-și acopere rușinea, vrea să-și petecească cinstea națională zdrențuită, cu o biată hârtoagă, fie ea cât de murdară. O știm aceasta și tocmai de aceea nu ne lăsăm impresionați. Dar mai știm încă ceva, ceace ne doare însă, știm că numai din Bihor, acest întunecat colț al românismului, a putut să pornească Mangra cu politica și cu aderențele lui cu tot. Numai de aici, unde țăranii noștri sunt încovoiați de mizerie, unde intelectualii români sunt aproape ungurizați, unde razele culturii noastre naționale nu pot să pătrundă de întunecimea culturii evreo-ungurești, numai de aici a putut să răsără un Dragoș și un Mangra. Numai aici se poate susține întru câțiva un curent potrivnic politicii generale românești, pentru că numai aici ne-a copleșit aproape cu desăvârșire puterea dușmanilor noștri, aici unde avem școlile mizerabile, unde preoții noștri lipsiți de cel mai mic simț național au fost totdeauna slujbașii tuturor guvernelor, urând acea limbă frumoasă în care trebuie să vorbească Dumnezeu nostru și învățându-o pe aceea prin care se puteau înțelege mai bine cu cutare subprefect colțuros, reprezentant al ideii de stat maghiar.

Stiri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Multe știri, cari ne sosesc despre cele ce se întâmplă în Turcia, Italia și Africa se bat în capete. Atâta pare sigur, că Italia n'a bombardat portul Preveza dela coasta Mării-Adriatice și dacă corăbiile de războiu italiene au tras focuri, acestea au fost mai mult o demonstrație, căci n'au fost îndreptate contra orașului. Guvernul italian a declarat, că el nu voeste să atace Turcia nici în Europa, nici în Azia, ca să nu fie bănuit, că ar vrea să schimbe ceva în Peninzula Balcanică.

Bombardarea orașului Tripolis (tot așa se numește și țara) a început Mercuri în săptămâna trecută și a continuat și Joi. Gloanțele tunurilor de pe vapoarele italiene au dărâmat în parte forturile turcești. Turcii au răspuns tot cu tunurile, fără să poată strică ceva corăbiilor. Casele din oraș au fost cruțate. Locuitorii s'au refugiat cu avutul lor în lăuntrul țării. Italienii au încercat încă în ziua cea dintâiu, să debarce trupe, dar n'au izbutit, parte din cauza gloanțelor îndreptate de Turci contra lor, parte din cauza unei furtuni izbugnite în portul Tripolisului, care și așa e plin de stânci, ceace face foarte anevoioasă apropierea de oraș și numai cu luntri.

Intr'aceia ministerul turcesc a demisionat și în locul lui se încearcă formarea unui ministeriu nou, ceace merge greu, căci fruntașilor turci pare că li-e teamă să primească răspunderea.

Flota turcească s'a adăpostit în strâmtoarea Dardanelor, pentru că n'ar fi în stare să țină piept celei italiene, cu mult mai mari și mai puternice. De altminteri se spune, că comandantii de vapoare au ordin să nu strice corăbiile de războiu turcești pentru că aceasta ar avea drept ur-

mare uciderea tuturor Italienilor, cari trăiesc în Turcia în număr de multe zeci de mii. Guvernul turcesc a dat de altminteri porunca de-a da afară pe toți slujbașii și muncitorii italieni dela căile ferate turcești din Europa și Azia, precum și din fabrici.

În schimb, guvernul italian a dat ordin comandanților porturilor italiene, ca 1, vapoarelor turcești, care se găseau în porturile italiene în momentul declarațiunii de războiu sau care au sosit după începerea războiului, neștiind, că acesta se declarase, să li se dea voie, ca să se întoarcă în patria lor sau unde au avut să meargă. 2, Celelalte vase turcești să fie capturate (adeacă oprite pentru Italieni). 3, Vapoarele turcești, cari au căutat adăpost în porturile italiene din cauza vre-unei furtuni sau fiindcă li s'au stricat ceva la mașini, să fie lăsate libere.

Altminteri, Italienii prind toate corăbiile turcești, pe cari pot pune mâna, și tot așa fac Turcii cu cele italiene.

Guvernul turcesc a adresat Marilor-Puteri o circulară, în care arată nedreptatea săvârșită de Italia față de pământul turcesc. Puterile ar fi răspuns, că deocamdată nu pot face nimic, fiindcă pasul neașteptat al Italiei le-a zăpăcit. Se spune însă, că Germania și Austria lucrează pentru o împăcare. Italia cere Tripolitania, care să rămână de altminteri sub suveranitatea Sultanului. În schimb ar da Turciei 80—90 milioane de coroane.

Știri răspândite de Italieni spun, că în Albania se pregătește o revoluție mare. Albanezii vreau să se folosească de încurcăturile Turciei, ca să smulgă dela aceasta autonomia (neatârănarea) Albaniei. Gazetele din Turcia însă spun, că Albanezii au răspuns cu scârbă orice propunere, ca să se întovărășască cu dușmanii din afară ai împărăției turcești, fie aceia Italieni, fie Bulgari, fie Greci.

Un general turc cere Italiei să hotărască un loc, unde să se bată *pe uscat* armată turcă cu cea italiană. Atunci se va vedea, cine e mai tare. E într'adevăr curios lucru, că cele două armate dușmane nu se pot întâlni: Italia nu cutează, de teama Puterilor din Europa, să debarce armată în Turcia europeană sau asiatică, Turcia nu poate trimite armată în Tripolis, căci corăbiile i-le-ar prinde Italienii cu flota lor mai puternică. (Vezi și articolul din fruntea foii, cum și descrierea la chip).

Portugalia. Din nou sosesc știri despre o năvălire de trupe portugheze, cari vreau să facă din Portugalia iară regat. Se spune, că partea de meazănoapte a Portugaliei e în plină răscoală, cele patru orașe mai mari sunt în mâinile monarhiștilor (celor vreau monarh sau rege, nu republică), cari se pregătesc să năvălească înspre partea de mijloc a țării, ca să răstoarne guvernul republican. Poporul portughez e în mare parte sătul de republicani, cari își bat pretutindeni joc de cele sfinte. De altă parte guvernul republican arestează pe toți cei bănuți ca monarhiști. Anarhiștii (niște revoluționari de cei mai nebuni) aruncă căi ferate și poduri în aer cu dinamită, — destul, că acolo domnește cea mai mare nerândueală. Foilor portugheze nu le este ertat să scrie despre aceasta, slujbașii dela telegraf sunt oprți să dea drumul la telegramele cu știri despre revoluția din Portugalia, așa că sigur nu se poate ști deocamdată nimic.

Literatură și știință

Intrebare.

*Ca un glas din altă lume,
Pe car' nu l'am așteptat, —
Mi-a sosit azi o scrisoare
In care sunt lăudat:
Că mi-am făcut datoria,
(Pentru care sunt plătit),
Nu știu celce a trimis-o
Când a scris-o ce-a gândit!*

*Eu, — mă ierte, — judecata
Mi-am făcut-o rău sau bine:
Pentru că-ți faci datorința
Laudă nu ți-se cuvine.
Ba mă văd silit ațuma
Ca să vă pun întrebarea:
Zău doar sunt și de aceia
Cari nu-și împlinesc chemarea?*

Petru O. Orlățanu.

Jurământul strâmb...

Iartă-mă, iartă frate, iartă-mă! Așa se ruga, văitându-să, — dacă se întâlnea cu vr'un om — un cerșitor, de care era numai umbra și după care să târau hainele zdrențuite.

Era om mândru și voinic, gazdă bunică, deștept și cu rost la casă, căci așa s'a pomenit din moși-strămoși, îi plăcea rânduiala și pace.

Femeia lui știa cum să grijească casa și masa, de erau ca un păhar, toate erau la locul lor, ca puse cu peana.

Trăiau bine și îndestulit, că aveau din belșug pentru două guri, că vezi, unde omul e al lui Dumnezeu — Dumnezeu încă se apropie de el cu darul lui. Dar când omul fuge după înșelăciuni și apucături, atunci și Dumnezeu își întoarce fața de către el — și apoi îl lasă până la o vreme; iar când își întoarce mânia, îl trăneste deși plânge păcatele udând pământul.

Pentru că așa e bunul Dumnezeu: nu bate cu paru, ci încet, încet cu anu. Te lasă să te îmbuibii, să te veselești, și să îți bați joc de alții, îți lasă voe liberă, căci te are el scris în cartea lui. — Și vai de cel ce ajunge în cartea fărădelegilor! Soartea lui e hotărâtă.

Sofron încă, cât a trăit în căile Domnului îi mergeau toate strună. Să vede însă, că păcatu își caută vinovatu.

Păcate o fi avut și el dar lumea nu i le-a știut. Dumnezeu sfântu îl știe. Destul că într'o zi Florica, nevasta lui, găsește în grădină pe „Pistriță“, juninca vecinului Iordan, și unde nu începe a ț-o îmblăți de-i răsuna coastele.

Tocmai atunci și Năsia, nevasta lui Iordan, iac'o, ciop în grădină și începe a striga: „Da, ce-mi bați juninca, tu, că doar nu ți-o fi mâncat sutele, cari nu le ai, nici nu ți-o fi răsturnat jimnițele de grâu, de cari știu că nu se împedecă șoarecii“.

Florica nu-i rămâne datoare. In urmă să inciocolă o ceartă între cele două vecine bune, care să sfârșește: „de păr, că hainele-s scumpe“.

Asta a trecut. Mânia însă a prins rădăcini în inima celor două femei. Și când apucă dușmănia în inima femeiască, apoi n'o mai poți scoate cu una cu două. Așa și aici.

Vecinele cele mai bune — acum de câte-ori să vedeau prin curte, își aruncau câte o vorbă urită. In cearta lor să mai amestecau când unul, când altul din bărbații lor, până ce într'o zi să întâlnească amândoi la crâjmă și se încera de-și rup hainele de pe ei și să fac de rușinea satului. Și iată că din nimica, dușmănia a intrat și între cei doi bărbați!

Asta a fost toamna.

A trecut postul Crăciunului. Vine sărbătoarea Nașterii Domnului, ei încă nu să împacă. Ba să manie și mai rău, că Sofron lovește într'o zi cocoșul lui Iordan cu un lemn și-l aruncă mort în curte, iar Iordan îi schilăvește câțiva purcei.

Trece dulcele Crăciunului, vine postul Paștilor, când tot creștinul să duce să-și mărturisească păcatele, numai ei nu.

Vine marea sărbătoare de veselie Invierea, când tot creștinul e dator a se împacă cu dușmanul său, numai ei nu vreau să știe de așa ceva.

Era o zi cu soare dulce, de primăvară.

Sofron plecase în pădure. Nu departe de el tăia un fag și Iordan; iar mai sus George al lui Nică, curăță crângile de pe un copac. Nebăgând de samă, acesta cade jos, și încă drept în săcure. Iordan fuge la el. Aleargă și Sofron — și tocmai pe când cel dintăiu îi scoate săcurea dintre coaste, bietul George strigă plin de durere: Iordane... copiii mei... femeia mea... o!

La strigătul lui sfâșietor aleargă și cei din jur și toți îl întrebă, dar el bietul nu poate răspunde decât: „Iordan...“ — și încet mușcându-și buzele de durere strigă încă: „Copiii... femeia mea... o!...“

La urmă mai pomenește încă odată pe Iordan... ș'apoi închide ochii.

Bietul George! El rugă pe Iordan să aibă grijă de cei rămași ai lui. El nu știa ce rău are să-l ajungă pe bietul Iordan, pentru că l'a strigat pe nume. — Căci Sofron, inimă dujmănoasă, șoptește celorlalți: „Iordan l'a omorît“...

La început nu-l credeau oamenii pe Sofron, căci toți știau, că el și cu Iordan sunt în dujmănie.

„Dar n'ați auzit și pe mort, că a zis Iordan“... zicea Sofron. Și vorba rea curând prinde. Așa și aici. Vorba din urmă a prin în inimile mai crezătoare și îndată îl încunjurără pe Iordan — și încep a-l ghioldi și a-l înjură. Inzădar încercă el să se apere, nime nu vrea să-l asculte.

Chiar și cei cari îl credeau nevinovat nu îndrăzniau să-i sară în ajutor.

A doua zi Iordan era în închisoare.

Aproape tot satul îl blăstămă. Copiii lui nevinovați erau huiduiți și batjocoriți.

A trecut câțva timp, a venit ziua de pertractare.

Ca martori fură ascultați oamenii, cari se întâmplaseră să fie în pădure când cu nenorocirea. Toți știu să spună că mortul a zis „Iordan“... Mai mult nu știu... Toți ascultătorii erau convinși, că Iordan mai că e nevinovat. Dar Sofron inimă rea și dujmănoasă spune:

„... Eu eram mai jos. Am văzut cum George tăia lemne, cum a pus săcurea jos și pe când ducea o crangă în spate, Iordan a venit furis pe dinapoia lui și a împântat săcurea în el. Bietul George, ca și lovit de trăniet odată a căzut jos — n'a mai putut să zică decât „Iordane!““

In sala de pertractare era liniște. Nu să auziau decât suspinele ascultătorilor și ale lui Iordan.

Când am ajuns acolo — continua Sofron — s'a uitat la mine și a zis încă odată: Iordan... Așa-e domnilor, după cum v'am spus, de n'oi spune drept să n'am parte de... așa să-mi ajute Dumnezeu.

Acum toți compătimitau pe bietul Iordan, toți dau din cap și șopteau: iată mânia și dujmănia.

După aceea l'a jurat pe Sofron, dar părea că tremură când zicea jurământul. Aproape la fiecare vorbă să împedeca, iar când a isprăvit, fruntea îi era toată asudată.

A plecat capul și s'a dat la o parte legănându-se, știa că a făcut un jurământ strâmb.

Jurații s'au retras, ca să aducă judecata. Publicul așteptă cu groază, dar și mai cu groază aștepta femeia lui Iordan, când se gândeă sărmana, că are să rămână cu atâția prunci mititei, fără milă și fără sprijinul nimărui.

Jurații să rentorc.

Cel mai mare dintre ei începe a ceti. Și cetește, cetește, iar lacrimile Năsiei curgeau părău. Când s'a cetit, că Iordan este judecat la robie grea pe 20 ani, biata Năsia a căzut jos leșinată.

Lui Iordan i-se rupea inima de durere, dar n'a putut zice, decât: „Sunt nevinovat, Dumnezeu o știe. Iar tu Sofroane vei fi bătut de Dumnezeu și lacrimile mele nu-ți vor da odihnă pentru jurământul strâmb. Când vei auzi de numele meu să te cutremuri, că ai jurat strâmb. Când vei vedea pe copiii mei orfani și soția mea văduvă, să te mustre sufletul și să plângi că ai jurat strâmb. Ori de câteori vei vedea un lemn, o pădure, o săcure și vei auzi clopotele sfintei biserici să-ți pară că toate te mustră, că ai jurat strâmb. Ori... copiii..., femeia...“ Lacrimile i-au umplut ochii, un suspin greu i-a înecat pieptul și Iordan n'a mai putut zice un cuvânt.

Sofron a eșit galbin și tremurând ca frunza. Lumea făcea din cap, iar femeile plângeau, căci vedeau că un suflet nevinovat e osândit.

A trecut un an și mai bine. Iordan își făcea osânda grea. Iar acasă femeia lui muncea și să ruga lui Dumnezeu ziua și noaptea. Și din ce trecea vremea, — Dumnezeu îi mai ușura durerea, căci rugăciunea ușurează inimile.

Dar în casa lui Sofron n'a mai fost liniște de-atunci. Tot certe și bătăi, de se strângea satul.

Ori încătrău mergea Sofron, i-se părea că vede mortul, că vede pe Iordan în lanțuri, vede crucea pe care a jurat și din flacăra luminii par'că auzia: „ai jurat strâmb, ai nefericit un om și o familie nevinovată“. In somn să cutremură. Avea tot visuri urâte.

Când Sofron vedea pe drum copiii lui Iordan desculți și cu hăinuțele rupte, tremurâ. Adeșeori rătăcea zile întregi pe câmp și nu făcea nimic. Il mustră conștiința, că a jurat strâmb. De aceea nici n'a mai putut suferi chinul ăsta, ci s'a dus înaintea judecătorului și acolo a spus, că Iordan e nevinovat.

Preste câteva săptămâni Iordan a fost scos din temniță și pus față în față cu Sofron.

Sărmanul Iordan, cât se schimbă!...

Era galben, subred, îmbătrânit... Glasul îi tremură.

Când l'a văzut, Sofron n'a putut zice decât: „Iertați-mă, iartă-mă frate!”

În aceste clipe se părea, că lui Sofron i-se întunecase mintea, nu mai era stăpân pe el. Blăstămii, jalea, chinul și lacrimile lui Iordan îl ajunseră.

Prost în toată forma, Sofron a plecat dela judecătorie în satul lui. De atunci cu cine se întâlnea zicea: „Iertați-mă, iartă frate.” Iar cei ce-l auzeau, își făceau cruce și ziceau: „Jurământul strâmb!”

I. Manițiu-Popa, înv.

Poezii populare.

— Tu muiere, tu muiere,
Las-o la dracul ședere,
Că cânepa noastră piere,
Și-ai de vară și-ai de toamnă
Și tu dormi ca și o doamnă.

— Măi bărbate, măi bărbate,
Doar eu știu că nu mi bate,
Că mi-am dat cânepa'n parte
Ca să pot juca ca alte.

Maico, norocul meu,
Maico, cin' l'a sămănat?
Mâna de i-ar fi secat,
Că l'a sămănat prea rar
Să-mi trăiesc tot cu amar.
Să-l fi sămănat mai des
Să-mi trăiesc și eu pe-ales.

Culese de *Alexandru Teodor*
din *Făgăraș*.

Decât cu bădițul rău
Mai bine moartă'n părau,
Trece apa preste mine
Și n'am vălușag cu nime.

Las' să plângă ochii mei,
Dacă n'am văzut cu ei,
Și inima să suspine
Dacă nu văd ochii bine.

Vai ochilor, cum v'aș scoate,
C'a fost ziua, n'a fost noapte.

Pe mândra de-acum un an
N'aș da pe ea nici un ban.
Acum anul era mândră,
Iar acum îi mare hâdă.
Acum anul mi-a fost dragă,
Acum mi cerneală neagră.

Treci dorule Dunărea
Și mă lasă cu badea.
Treci dorule valea'n berc
Și mă lasă să-mi petrec.

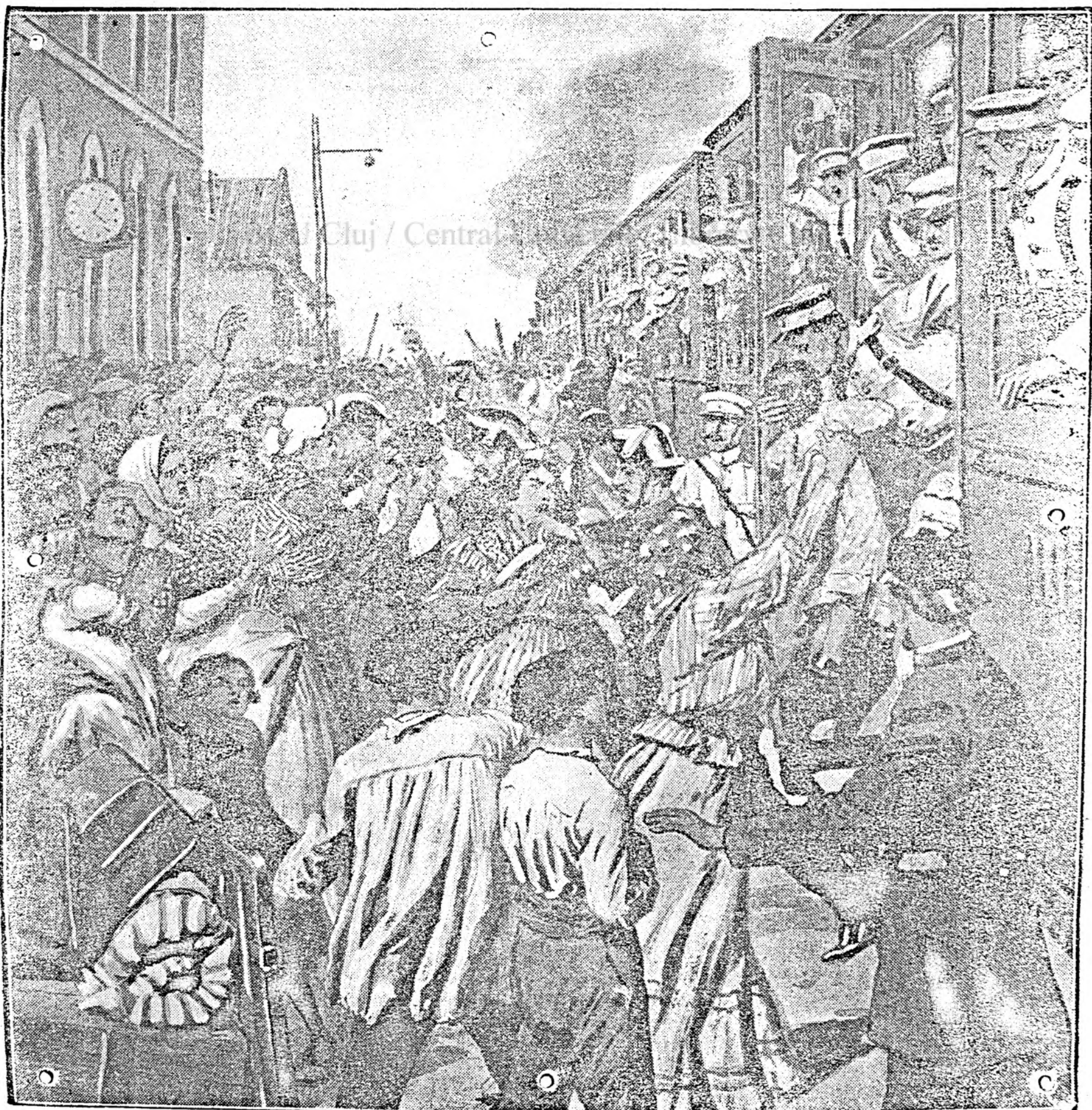
Bade de nu te-aș vedea
Inima nu m'ar durea.
Când te văd badeo pe tine
Plânge inimuța'n mine.

De s'ar face rândul rând,
Din două gânduri un gând,
Mi-aș mai face voie bună,
N'aș umbla ca o nebună.

Culese de *Iacob Ciorga* din *Lunca*.

Plecarea soldaților italieni la războiu.

— Cetește despre războiu la pagina 1, 4 și 10 a foii noastre de azi. —

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 12 Octombrie n.

Concertul tenorului I. Rădulescu.

Suntem informați, că *Duminecă*, în 15 Octombrie n. c., la ora 8 și jumătate sara, finăru și simpaticul artist dl I. Rădulescu va concerta în sala muzeului național din Sibiu. Dl Rădulescu este absolvent al conservatorului de muzică din București, și în vremea din urmă a concertat la Lugoj și Arad, stârnind admirația sinceră a publicului românesc, care s'a grăbit să-l asculte. Nădăduim, că dl Rădulescu va ști să lase și printre Români din Sibiu aceeași impresie bună, — de aceea îndemnăm publicul nostru iubitor de artă adevărată să-i dea tot sprijinul său călduros. — Programul se va împărți *Duminecă* sara, la cassa.

Vizită înaltă în Sibiu. Niște neamuri ale familiei regale din România, prințul moștenitor Wilhelm de Wied, cu sora sa, prințesa Luiza și soția sa prințesa Sofia, au vizitat Luni Sibiuul, venind cu automobilul dela Sinaia preste Brașov și Țara Oltului. Înălții oaspeți, cari locuiesc în Germania, au fost însoțiți de doamna Bengescu damă de onoare la curtea regală română și dl Țigara-Samurcaș. Intregă societatea s'a oprit puțin și la Avrig, unde automobilul se lovise puțin de un stâlp. În timpul, până când a fost pus automobilul iar în rânduială, oaspeții străini au vizitat câteva case românești din Avrig, voinde a vedea frumoasele noastre cusături și țesături românești. Dela Sibiu au plecat în aceeași zi preste Turnu-Roșu iar în România.

Dl Iacob Murășianu, vestitul nostru compozitor din Blaj, unde prin compozițiile sale a ridicat așa de mult frumusețea serbărilor jubilarie ale Asociațiunii, a fost invitat de Regina României la Sinaia, unde a cântat la pian (clavir) piesa sa minunată „Doina”. Suntem mândri de cinstea, ce i s'a făcut profesorului nostru ardelean.

Serbările dela Iași. Dumineca trecută s'au început frumoasele serbări dela Iași din prilejul împlinirii celor cincizeci de ani dela înființarea universității din Iași. Universitatea aceasta are un rol mare pentru cultura națională, căci e o cetate a ei în Moldova cu orașele cutropite de Jidani. Dar mai e și o cetate contra universității din Cernăuții Bucovinei apropiate, căci aceasta universitate a fost înființată tocmai cu gândul de-a atrage Români moldoveni la ea și de-a le întuneca sufletul național cu prelegerile unor profesori străini de neam, cari își băteau joc de Români.

Regele Carol al României a venit cu întreaga familie la Iași, ca să arete și cu prilejul acesta cât de mult prețuește școala națională românească. Au venit miniștrii țării la Iași, o mulțime de profesori, slujbași mari, studenți universitari. Dar au venit și oaspeți din afară de hotarale României, domni și popor din Bucovina, apoi profesori universitari străini din Austria, Germania, Italia și Franța. Insuși Impăratul Austro-Ungariei și Țarul Rusiei au trimis doi reprezentanți, din Austria pe generalul de Göttinger, din Rusia pe guver-

natorul Basarabiei, contele Canerin, ca să salute pe Regele României.

Dela gară, cortegiul (toți în rând) au plecat la catedrala Mitropoliei, unde Regele și toți oaspeții și fruntașii au ascultat sfânta slujbă. Pe drum Familia Regală a fost salutăată cu o bucurie de nedescris. Mai ales principele Carol a fost salutat cu căldură foarte mare.

A urmat apoi un banchet regal, la care s'au ținut vorbiri. Seara a fost retragere cu torțe (făclii). Orașul eră frumos iluminat.

Tot cu prilejul acestor serbări se va desvâli monumentul marelui Român *Mihail Kogălniceanu*, mâna dreaptă a domnitorului Cuza când cu împământenirea țărănilor, desrobirea Țiganilor și alungarea călugărilor ticăloși greci din România.

Aghiotant al ministrului nostru de războiu Afferberg a fost numit dl maior *Dumitru Cioban*. — Frumoasă înaintare pentru un Român de-ai noștri în armata austro-ungară!

Teatru românesc în Sibiu. Dumineca trecută, Sibiinii am avut plăcuta ocazie de a vedea în teatrul orașenesc din loc reprezentarea piesei teatrale în 2 acte „*Doi morți vii*”, de Alexandri, precum și niște tablouri vii de toată frumusețea. Aceasta reprezentație, aranjată de harnicii conducători ai „Reuniunii meseriașilor din Sibiu”, a succedat foarte bine, atât partea morală cât și cea materială. Toate locurile au fost vândute, iar în logi erau persoanele cele mai de seamă din inteligența română sibiană. Cercetarea număroasă a teatrului a dovedit, de altcum, că Români din Sibiu au înțeles cu toții frumosul scop, pentru care s'a aranjat aceasta reprezentație: ca din venitul curat să se ajute săracii noștri la Crăciun.

Piesa „*Doi morți vii*” a fost jucată foarte bine și cu pricepere. Mai mult nici nu e cu putință a pretinde dela diletanți. Îndeosebi s'au achitat bine de rolurile lor doamnele Ana Axente (Țița) și Victoria Chidu (Ferghezanca). Dl *D. Axente* (Ghif-tui), care e cunoscut ca un bun jucător în de-ale teatrului, a ridicat mult interesul publicului față de piesă. Mai cu seamă în actul al doilea, era atât de interesant acest ciobănaș, care, lăsând avere și tot, fuge mai bine la oi, de dragul Țiței. De asemenea și-au predat bine rolurile lor: dl I. Marcovici (Egor), care a avut de altcum o rolă foarte grea, cum și domni G. Pascu (Hagi-Flutur), I. Vasiu (Acrostihescu), I. Jinga (Talpă-Lată), O. Vestemean (Cărcioc) și H. Dopp (Ion).

Sfârșindu-se aceasta piesă, a urmat reprezentarea unor tablouri vii: *Apostolul*, de Goga și *Doina* de Coșbuc. Aceste frumoase poezii au fost reprezentate de coristele și coriștii Reuniunii. Și-ți era mai mare dragul să auzi, cum cineva recitează puternic și frumos de după culise (dl Axente) aceste duiioase poezii, iar pe bină vedeam în natură, aceea ce se spune în poeziile numite. Era atât de frumoasă priveliștea din *Apostolul*, cum un preot îmbătrânit în cinste și omenie, stă la sfat cu poporul adunat în jurul său. Nu mai puțin de pătrunzătoare și duiioasă ne-a fost prezentată *Doina*. Farmecul tablourilor a fost ridicat și prin schimbarea mereu a luminei electrice, care apărea în diferite culori. Când a apărut pe bină *Doina* (aceasta cântare de bucurie și jale a Românului),

care a fost interpretată foarte frumos prin d-șoara Victoria Bărdaș, toată lumea a rămas înmărmurită. Nu mai puțin a plăcut tabloul cu secerătorii, apoi cântecul din fluer al dlui Marcovici și doina cântată de dl Ișan. Pe scurt: publicul asistent a putut petrece într'adevăr câteva ciasuri plăcute, ascultând și văzând artă românească în această sară. Laudă se cuvine deci conducătorilor Reuniunii, harnicilor diletanți, iar doamna *Eugenia Tordășianu* merită o deosebită recunoștință și mulțumită pentru frumoasa idee ce a avut cu reprezentarea *Apostolului* și *Doinei*, pentru a căror reușită însași a îngrijit cu atâta acuratețe și pricepere, după cum s'a putut vedea din felul aranjării tablourilor.

Teatrul german din Sibiu se va deschide în 14 Octombrie n. c. Dl director Bauer vestește publicul sibian, că pentru sezonul de față sunt angajate puteri escelente, iar piesele, cari se vor reprezenta încă sunt dintre cele mai bune. Deschiderea se va face cu piesa „*Vienezele*”, comedie de Hermann Bahr.

Manevrele regale din România, ce s'au ținut anul acesta în partea de mează-noapte a Moldovei s'au isprăvit la 24 Septembrie, în prezența Regelui și a Prințului moștenitor. La aceste manevre au luat parte două corpuri de armată (cum ar fi la noi toți soldații din Transilvania și toți cei din Bănat). Aieroplanele s'au dovedit foarte bune pentru a spiona din înălțime locurile și mișcările armatei dușmane.

Pentru masa studenților din Sibiu caut o româncă sub 45 de ani, fără familie, pentru serviciul în bucătărie. Lămuriri la masa studenților. *Maria Cosma.*

Atentat în parlamentul austriac. Joia trecută, când se expediă numărul din urmă al foii noastre, s'a săvârșit în sala dietei din Viena un atentat contra ministrului de justiție. Sala are de jur împrejur niște tribune și galerii, cam cum sunt podișoarele, unde cântă în unele biserici dela noi corul. Tribunele acestea sunt pentru oamenii, cari vin să vadă și să asculte pe deputați. În ședința de Joi tocmai vorbiă deputatul socialist Adler, când deodată răsunară detunături de revolver și câteva gloanțe nimeriră în scaunele, unde erau miniștrii. Ce se întâmplase? Un lucrător voise să omoare pe ministrul de justiție Hohenburger, pentru că tribunalele din Viena pedepsiseră pe câțiva dintre ceice au făcut demonstrațiunile cele mari contra scumpetei din Viena și spărseseră ferestrele la mai multe edificii publice. Miniștrii au scăpat, s'a dovedit însă, că de eră prim-ministrul Gautsch pe scaun, un glonț i-ar fi străpuns abdomenul (burta). Se'nțelege, că lumea s'a îngrozit, în tribune leșinară mai multe femei și păzitorii au sărit și au prins pe atentator. El e un tinăr de vre-o douăzeci și ceva de ani, care venise de câteva zile din Dalmația, ca să omoare pe ministru. Numele lui e Niculaie Niegus. Familia lui e de neam din Muntenegru, de unde fugise acum 25 de ani pentru că se revrătise contra domnitorului Muntenegrului.

Dupăce s'a mai potolit lumea, deputatul Adler a vrut să-și continue vorbirea, dar partidele germane au început să strige și să facă o larmă mare spunându-i, că socialiștii au pus la cale pe criminal. Pe urmă s'a ridicat ședința.

Procesele Tribunei. Sâmbătă a fost înaintea Curții cu jurați din Oradea pertractarea întâielor trei procese de presă intentate „Tribunei“. Spre mirarea tuturor, în două procese procurorul și-a retras acuza, fiindcă n'a putut descoperi pe autor. Parcă de autor îi arde, nu de lovituri de moarte date presei noastre! Al treilea proces s'a amânat pe 15 zile, pentru că un martor, dl învățător P. Popa lipsiă, iar dl avocat Dr. Nicolae Zigre jun. a arătat, că fără mărturisirea lui nu se poate judeca procesul.

Pentru unii mumă, pentru alții ciumă. Dela 1895 până la 1908 s'au dat pentru înființarea de *biblioteci populare maghiare* suma de 1 milion 149 mii de coroane, din cari un milion a dat Apponyi numai în 1907 și 1908. Pentru bibliotecile celorlalte naționalități s'au dat 0.

Director la preparandia de stat din Deva a fost numit unul Barabás Endre, fost până acum redactor la fițuica din Cluj *Az Ujsag*, în care batjocoria în modul cel mai murdar pe Români și așezămintele lor culturale. Zichy l-a răsplătit pentru munca lui canibalică dându-i postul de director la preparandia din Deva, unde, din nenorocire învață și mulți tineri Români.

Pentru școală, pentru cultură națională. Sinodul parohial din Bocșa-montană (Bănat) a hotărât cu unanimitate (toate voturile) să mai înființeze încă un post de învățător la școala confesională română de-acolo. Bravii Români din Bocșa strigau cu toții: votăm tot ce ni se cere *pentru școala românească!*

Expoziția din Lugoj La mijlocul acestei luni s'a ținut în Lugoj o expoziție a Reuniunii de agricultură din comitatul Camș-Severinului. Tot cu prilejul acela au ținut și marii proprietari maghiaro-jidani o adunare. Scopul expoziției și al adunării maghiaro-jidane a fost, după cum mărturisesc gazetele (jidano-maghiare) să arete lumii ungurești, că și în comitatul românesc al Caraș-Severinului politica barbară, criminală, a spart zidurile cetății românești. E trist, că mulți Români s'au lăsat înșelați de Siegescu și un preot Nemoian, de mult eșiți din slujba neamului lor, și au luat parte la tâmbălăul „patriotic“, adică ucigător sau cel puțin doritor de-a ucide neamul românesc.

Dieta japoneză contra beuturilor. Deputații japonezi au votat o lege, care oprește tuturor persoanelor dela 21 de ani în jos orice fel de beătură alcoolică.

Băncile săsești pentru instituturile culturale săsești. Băncile cele mari săsești sunt mai toate făcute, ca să ajute așezămintele lor culturale. Din venitul de aproape 300,000 cor. *Sparcassa* din Sibiiu a dat pentru biserica săsească din Sibiiu 22,000 cor., pentru școlile săsești din Sibiiu 92,000 cor., pentru internate, orfeline, societăți de binefacere, de agricultură, comerț 42,000 cor., cu totul 156 de mii! *Bodencreditanstalt* din Sibiiu a dat aproape 112,000 cor., *Sparcassa* din Brașov 77,000, cea din Sighișoara 21,000, cea din *Mediaș* 4000 cor.

Sășii au în toate satele tovărășii Raiffeisen, dar nu bănculețe mici pe acții de câteva zeci de mii de coroane, cari aduc prea puțin folos națiunii noastre.

Din cauza holerii, care bântuie în unele părți ale Ungariei (în București se vorbește, că și la Brașov), călătorii cari pleacă în România să nu ia nimic de-ale mâncării cu ei, căci tot ce aduc li se ia la vamă, aruncându-se otravă preste mâncări.

Băncile sătești din Bucovina. Țăranii români bucovineni au o mulțime de bănci sătești, ba au de mai mulți ani și o centrală a acestor bănci cu reședința în Cernăuți. Durere însă, că fruntașii ajunși conducători ai centralei, care reprezintă aproape 30 de mii de țărani români, s'au apucat de întreprinderi mari, cari n'aveau nimic a face cu scopul, ce trebuie să-l urmărească o bancă țărănească. În întreprinderile acestea au perdut 3 milioane și jumătate de coroane, apoi s'a mai împrumutat dela o bancă mare cehă cu 4 milioane, așa că băncile sătești, adică membrii lor, sunt amenințate să bancroteze, dacă nu vor sări în ajutorul lor guvernul și fondul cel mare al bisericii românești de-acolo.

Pentru noi pot să fie întâmplările acestea de mare învățătură: să ne întindem, cât e straiul!

Vrednicia femeilor turce. O mulțime de doamne turce s'au prezentat la ministerul de războiu, unde și-au lăsat sculele: aurării, argintării, petri scumpe, pentru ca să fie vândute în folosul patriei turcești amenințate de dușman.

Bătaie în parlamentul austriac. Nedreptatea în chestiunile naționale a produs și va produce totdeauna fapte triste. În Viena sunt câteva sute de mii de Cehi (Bohemi), cari își susțin din punga lor și a societăților lor școale naționale. *Căci Cehul nu calcă în școală străină.* O școală de-acestea a fost închisă. Când să se înceapă ședințele dietei din Viena, au venit o deputațiune de vre-o sută de feciori și copii cehi, să se plângă contra închiderii școlii lor chiar în dietă. O parte dintre femei a fost lăsată să între înlăuntru. Un deputat german a vrut însă să oprească pe femei să între. Atunci a sărit unul ceh și l-a trântit, de-a rămas amețit. Au sărit apoi alți deputați germani și cehi și s'au încins o bătaie zdravănă. Doi deputați germani au fost bătuți rău.

Furtuni mari. Săptămâna trecută au fost niște vifore mari pe Marea-de-Nord, în apropierea țărului Holandei și chiar și în aceasta țară. Veștile de-acolo spun, că pe mare s'au perdut 120 de bărci (luntri mari) de pescari, iar pe râuri s'au scufundat 45 de bărci, pierind mai toți pescarii.

Crâjma! Toader Vașcu era băgat cu ziuă la măcelarul Zaharias din Sibiiu. Ducându-se cu un car de gunoiu, a trecut și pe lângă o crâjmă din Târgul Fânului. Ispita celui rău l-a îndemnat să între în ea, lăsând carul în drum. După ce a beut rachiu, a eșit afară și s'a urcat în car. Amețit fiind, a căzut între picioarele boilor și roatele carului încărcat au trecut preste el, rânindu-l de moarte.

Bani vechi. În zilele aceste ni s'a trimis la redacție patru bucăți de monete vechi, pe cari harnicul proprietar N. Husariu din Valendorf, le-a găsit în pământ, când și-a zidit o casă nouă. Una din monete e din anul 1800, alta din 1760, iar cea mai veche din 1705, având o inscripție: Pro libertate. A patra monetă poartă anul 1802.

Dl Husariu, care e un abonat vechiu al „Foi Poporului“, ne-a trimis acești bani vechi, cu scopul ca să-i predăm Muzeului Asociațiunii, despre care a auzit, și citit, că adună tot felul de obiecte vechi și nouă. — Ar fi de dorit, ca toți oamenii noștri de bine, când află ori ce fel de obiecte vechi, cari au ceva însemnătate pentru noi, să le dea preotului sau învățătorului, sau să le trimită ei direct la Muzeul Asociațiunii în Sibiiu, care astfel se va mări și îmbogăți. Iar din cele ce se vor aduna la muzeu, se va putea vedea la vreme cum au trăit și ce au avut atunci și atunci Românii noștri.

Tata, fiul și nepotul se însoară în aceeași zi. Intr'una din zilele trecute, s'au căsătorit în aceeași zi, la Berlin (capitala Germaniei) tata, fiul și nepotul, luându-și soțiile din aceeași familie. Tata, care e de 66 ani, a luat o văduvă de 55 ani, fiul o fată de 34 ani a acestei văduve, nepotul de 21 ani, o soră de 18 ani a mătușii lui.

Bogăția de copii la Francezi. Când se apropie un popor de peire, începe să scadă numărul copiilor. Lucrul acesta se întâmplă și în Franța, de aceea acolo s'au făcut legi anume, cari micșorează dările pentru ceice au copii mai mulți sau le dă chiar ajutoare, fie în bani, fie slujbe. În zilele acestea s'au publicat o statistică, din care se vede, că în Franța sunt 368 de mii 739 familii cu mai mult de trei copii. Jumătate din aceste familii au primit ajutoare de felul celor descrise.

Barbaria în Muntenegru. În țărișoara aceasta, care abia are atâția locuitori câți sunt în comitatul Sibiului, încă a izbucnit holera. Un nenorocit de Muntenegrean din satul Ciutie s'a bolnăvit. Consătenii lui au încunjurat casa și i-au dat foc, iar când nenorocitul a dat să iasă afară, l-au împins înapoi în flacări, cu parii. Fiul său, care lucra la câmp, a alergat înspre sat, când a văzut flăcările. Și pe el l-au apucat sălbaticii și l-au aruncat în flacări, unde a perit cu tatăl său împreună.

Cinstea Arabilor din Tripolis. Un Francez, care a călătorit mult prin Tripolis, povestește lucruri foarte frumoase despre cinstea Arabilor din Tripolis. Acolo nu sunt căi ferate, nici drumuri împărătești ca pe la noi, căci, după cum am arătat la alt loc, numai o fâșie îngustă dinspre mare e roditoare, iar înspre lăuntru începe pustiul cel mare de nisip, în care se află ici colea câte-o oază, adică o insulă de pământ roditor. Mărfurile le duc înlăuntru Africii pe spatele cămălelor, din cari se formează caravane mari. Tot așa aduc și mărfurile dinlăuntru la malul mării. Caravanele acestea sunt conduse de Arabi pri-cepuți, cari cunosc bine locul, pe unde trebuie să treacă, orientându-se după stele, ziuă după soare, căci cerul nu e nici odată înorat. Caravanele sunt supuse la primejdii mari: vânturi cu nisip, care acopere uneori și îneacă oameni și animale, apoi tâlharii pustiului. Ce cinștiți sunt acești conducători de caravane, precum și toții călătorii de prin pustie, se poate vedea din următoarele două pilde: Un conducător Arab de caravană a fost jefuit în pustie de tâlharii Tuareg (un popor jumătate sălbatic), cari luău toate mărfurile. Arabul n'avea să răspundă de aceasta pagubă, cu toate acestea s'a făcut învățător și cu banii câștigați dela școală a început un negoț. După douăzeci de ani avea strânse 25 mii de co-

roane, prețul mărfurilor furate de Taurégi. Cu banii aceștia s'a dus la fiul celui păgubit, căci acesta murise, și i-a dat.

O altă dovadă de cinste e următoarea: Întâmplându-se să moară o cămilă încărcată, mărfurile de pe ea le lasă acoperite în pustie și după câteva luni, întorcându-se pe-acolo, le găsește neatînse în acelaș loc. La Europeni cu greu mai găsești o astfel de cinste.

Cântecul lui Pantilimon. Pantilimon haiducul din codrii Moldovei de meazănoapte, n'a putut fi încă prins, cu toată suta de jandarmi cutreeră satele și codrii după el. Cauza e, că găsește totdeauna țărani, cari îl ascund sau îl vestesc de apropierea jandarmilor. I-s'au făcut și un cântec:

Foaie verde anison,
S'a ivit Pantelimon
La Moldova'n codrii mari,
Voinicel cu brațe tari,
Ș'a 'nceput să jefuească
Pe ciocoi să mi-i izbească,
Pe săraci să-i miluească,
De năcaz să-i răsplătească.
Frunzuliță de cicoare,
Măi bade Pantelimoane,
La spurcații de ciocoi
Dă-le măciuci să-i înmoi,
De averi să mi-i despoi,
Că-s muncite de țărani,
Ce-au rămas săraci, sărmani.

Canibali. Pe insulele Australiei, un continent, care se află dela Azia spre meazăzi răsărit sau dela America spre meazăzi apus, au fost totdeauna oameni sălbatici, cari mâncau pe semenii lor. Măncătorii de oameni se numesc canibali. De multă vreme se crede, că și sălbăticiii aceia s'au civilizat, mai ales, că partea cea mai mare dintre ei a trecut la creștinism. După știri sosite nu de mult, Negrii de pe unele din aceste insule au început să omoare Albi (adecă oameni din Europa) și să-i mănânce. Un preot englez a fost omorât pe insulele Solomon, o familie întreagă franceză în Caledonia-nouă, alți doi Francezi tineri pe insula Mevo, un Englez pe insula Tutuba. Pe toți cei uciși i-au mâncat canibalii. Se'nțelege, că Englezii și Francezii vor trimite corăbii de războiu, marinarii vor debarcă (se vor coborî) pe insulele cu canibali și-i vor pedepsi.

O plantă, care te face să râzi. În Arabia crește o plantă cu niște flori galbene strălucitoare. Semințele ei sunt niște boabe negre. Arabii uscă aceste boabe și le măcină. O cantitate mică luată din aceasta făină îl face și pe omul cel mai serios să se prăpădească de răs. Sare, joacă, râde cu hohot, de se tăvăleşte. Nebunia aceasta ține vreme de un cias, apoi urmează un somn adânc. După ce s'a trezit din nou, nu-și mai aduce aminte de prostiile, pe cari le-a făcut.

Abstinenții în Germania. În Germania, la o populație de 64 milioane, sunt până acum numai 180,000 de abstinenți (de ceice nu beau) organizați în societăți. Afară de aceștia sunt însă multe sute de mii de bărbați și juni abstinenți, cari nu sunt înscrși în societăți. Mai ales destilatorii (fabricanții de rachiu-otravă) și fabricanții de bere fac mare gălăgie contra celor cumiți. Crâjmarii noștri n'au ce să se supere, căci înlocuind rachiul îndobitor cu ciau (teiu) și cafea, apoi vara cu limonazi și sirupuri dulci pot câștiga tot atâta.

În loc de câni, lei păzitori. Un proprietar mare din Țara Capului (Africa de meazăzi) văzând, că făcători de rele îi prăvesc câni, cari îi păzesc moșia, a dresat doi lei pentru pază. Noaptea acești doi lei încunjură urlând moșia, așa că nici oameni, nici feară sălbatică nu cutează să se apropie de ea. Ziua leii umblă liberi pe moșie, fără să facă cuiva vr'un rău.

Puterea armată a Germaniei, Franței și Angliei. Când se ivește câte o pricină de ceartă între Puterile europene, cum e Maroco acum, e interesant să cunoaștem puterea armată a fiecăreia dintre ele.

Germania, cu o populație de 65 milioane locuitori, are în timp de pace 32,580 ofițeri, 600,000 soldați, 114,000 cai, 29 chirasate (vapoare îmbrăcate în fer) și 16 încrucișătoare (vapoare tot de războiu, dar ceva mai mici ca chirasatele, ca să poată încrucișa drumurile mării) și 45,000 marinari, iar în timp de războiu cu totul 6 și jumătate milioane.

Franța, cu o populație de 39 și un pătrar de milion, are în timp de pace 30,000 ofițeri, 572,000 soldați și 140,000 cai, 17 chirasate și 21 încrucișătoare cu 40,000 marinari, iar în timp de războiu 5 mil. 700,000.

Anglia, cu o populație de 46 mil. locuitori, are în timp de pace 21,172 ofițeri, 362,000 soldați și 58,000 cai, 61 chirasate și 38 încrucișătoare cu 131 mii marinari, iar în timp de războiu cu totul 700,000 de soldați.

După cum se vede, cea mai puternică armată de uscat o are Germania, căci face cât a Franței și Angliei împreună. Cea mai mică armată de uscat are Anglia, unde serviciul militar nu e obligator ca în celelalte state ale Europei, ci fiecare soldat e voluntar și plătit bine. În schimb, Anglia are flota cea mai mare, cum e și firească, dacă știm, că ea, e încunjurată de toate părțile de apă, așa dară trebuie să oprească dușmanul de-a se apropia pe apă de țărmurii ei.

Cât se cheltuiește pentru armate. Belgia 58 milioane, Bulgaria 40 mil., Danemarca 24 mil., Germania 2000 de mil., afară de cheltuielile pentru sporirea flotei, Grecia 26 mil., Anglia 1700 mil., afară de cheltuielile pentru India, Olanda 26 mil., Norvegia 20 mil., Austro-Ungaria 530 mil., Portugalia 56 mil., Rusia 1638 mil., afară de 1800 mil. pentru material și flotă (cu totul deci 2438 mil.), Svedia 85 mil., Elveția 41 mil., Sârbia 26 mil., Muntenegru 200 de mii, România 81 mil., Așa dară vre-o 8000 de milioane (opt miliarde) pe an!

„Telegraful Român” s'a pripit și când a dat răspunsul d-lui Dr. Lupaș și când a dat notița din numărul său de Sâmbătă. Ce privește articolul colaboratorului nostru din Bihor și introducerea lui o poate vedea oricine, că nu e adresat poporului, ci celor ce și-au luat asupra-și de-a da acestuia o bibliotecă populară, preum și preoților și învățătorilor cetitori ai foilor noastre. Și numărul acestora e cel puțin tot așa de mare, ca al cetitorilor „Telegrafului”. S'a pripit însă și cu publicarea răspunsului domnului supărat pe o critică obiectivă. Trebuia să controleze mai întâi, ce a zis criticul, apoi să se grăbească a umplea coloane întregi cu neadevăruri, laude și comparațiuni nepermise, cum e cea cu măgarul. „Spirite” de felul acestora se pot trece cu vederea la o persoană, dar nu la o fosie bisericăscă. „Delamargină” a zis: „Sunt apoi propozițiuni, cari pot produce convingeri păgubitoare în poporul nostru”. Și vorbește apoi de laudele renegeatului din Galia. Supăratul îl asigură în răspuns, că „vorbele poetului Rutilius sunt adevăruri istorice” Unde dai și unde creapă! Înnebarea e: tot ce e adevăr istoric se potrivește pentru popor și chiar copiii? Ce zice pedagogia? Tot așa e și cu Domitian și copiii.

Termenii interesat, convingere, perfect, superioară, edate, activitate etc. au fost de atâtea ori explicați în foaia noastră în paranteză, încât fie sigur spiritul de contrabandă, că și țărani noștri îi pricep, ori cât de „proști” i-ar plăcea să fie aceștia. De altminteri pentru ideea nouă trebuie și vorbe nouă și de acestea au să familiarizeze pe popor școala și presa populară. Dar asta n'o înțelege ori și cine. De aceea mai domol cu observările răutăcioase la critica noastră obiectivă!

Rândurile acestea îl privesc numai pe domnul cu „Una-altă” și pe cei de părerea lui. Pentru că să se știe.

ECONOMIE

Plantarea, cultura și întreținerea viilor.

Desfundarea trebuie făcută cu deamă-runtul și la o afunzime de cel puțin o jumătate de metru. Pentru a desfundă cu rândueală, împărțim locul în fășii de 20—30 metri lungime, după puterea de muncă a lucrătorului și după felul suprafeții locului, și se începe săpătura dela un cap al fășiei către celalalt, păstrându-se regula, în caz când pământul este înclinat, ca săpătura să înceapă dela capul din vale a terenului și să meargă către cel din deal. Săpătura se face cu hârlețele (hârșauăle) în modul următor: Se ia o suprafață de un metru lățime la capătul din jos al fășiei. Se sapă aceasta bucată punându-se pământul alături pe mal, până ce se face un șanț pe toată lungimea suprafeței luate, apoi se curăță bine pământul eșit din sapă și se face a doua sapă, a treia și așa mai departe; până ce se ajunge la afunzimea hotărâtă. Se continuă apoi desfundarea, formându-se în acelaș mod al doilea șanț. Pământul scos din al doilea șanț se pune în șanțul cel dintâiu. Aceasta lucrare se repetă pe rând la fiecare șanț, până ce se desfundă toată fășia, dela un capăt la celalalt. În șanțul din urmă punem pământul scos din șanțul dintâiu. Urmează apoi altă fășie, tot în felul arătat, până am desfundat tot locul.

Prin desfundarea aceasta, pământul, care eră la fund vine deasupra și aerisirea se face cât se poate de bine.

Când cu desfundarea este bine să se adune toți vermi, cari se găsesc în pământ, din cari unii, cum sunt larvele cărăbușilor, sunt foarte stricătioase pentru rădăcinile firoase ale viței. În Germania și Franța stăpânul viei dă chiar câte un premiu în bani muncitorilor de fiecare sută sau mie de larve (vermi) strânse.

Nivelatul.

Nivelarea (netezirea) constă în a împărștia smuchile dela șanțuri sau brazde, sfărâmându-se bulgării. Lucrarea aceasta înlesnește pichetatul și mărunțește mai bine pământul dela suprafață.

Pichetatul.

Plantarea vițelor în ordine este de cea mai mare însămnătate pentru o cultură bună. Numai de le vom așeză în rânduri regulate și deopotrivă de depărtate, ele vor fi bine expuse la soare, se pot bine așeză pe pari sau pe spalier (stâlpi, preste cari am întins sârmă grosă (drot), de care le-găm vița). Când sunt vițele în rând, se pot bine cultivă (săpă, plivi ș. a.) și, toamna, ușor culege.

De aceea terenul desfundat (rigolat) și nivelat trebuie pichetat, însemnând cu niște țărushi locurile, unde au să se facă gropile.

La pichetare trebuie întotdeauna să se hotărască de mai înainte distanța dintre rânduri și dintre vițe, fiindcă nu toate vițele, nu toate felurile (sistemele) de cultură și nu toate terenurile se învoesc cu așezarea butucilor la aceeaș distanță (depărtare).

Când distanța dintre rânduri și cea dintre vițe nu este egală, se recomandă,

mai ales când se va face cultura pe spalier, ca linia rândurilor să fie în direcția dela mează-noapte spre mează-zi, pentru că soarele să poată străbate bine printre rânduri la amezi.

După ce am hotărât distanța dintre rânduri și dintre vițe, pentru a putea face cu înlesnire pichetarea, lucrăm în modul următor:

Se ia un drot în lungime de cel mult o sută de metri, pe care însemnăm de mai înainte depărtarea (distanța) dintre vițe. Drotul se leagă de un țaruș implantat la un cap al locului, se întinde până la celalalt cap, unde iară se leagă de un țaruș și punem țaruși la fiecare din semnele de pe sârmă, cari arată distanțele dintre vițe. Se ia apoi drotul de un cap, lăsându-se legat de celalalt cap, și se așază în unghi drept, perpendicular pe linia cea dintâiu (L). Se leagă acum la celalalt cap de un țaruș și se pun țaruși la distanțele pentru rânduri. Tot așa facem și pentru a treia latură și pentru a patra, așa încât să avem toate laturile figurii însemnate cu țaruși. Apoi trecem drotul pe liniile rândurilor formate de țaruși și punem de aceștia la semnele drotului, pentru a avea astfel însemnate toate locurile, unde au să se vină vițe. În modul acesta am pichetat întreg locul închis între cele patru linii marginase.

(Va urma).

Știri economice.

Expoziție de oi în Jina. Ni să scrie: Conferența fruntașilor noștri din Jina, luând în deosebită considerațiune apelul lansat de comitetul central al „Reuniunii române agricole sibiene“, în cauza organizării expoziției de oi a 2-a, a luat cu multă însuflețire hotărârea, ca expoziția să se țină Duminecă, la 22 Octomvrie n. 1911. În scopul facerii preparativelor a instituit un comitet aranjator local, care lucrează din răsuputeri, luminând populațiunea despre scopurile urmărite și îndemnând la participare. Apel s'a făcut și către puternicile comune Poiana, Șugag etc. spre a participa cu cât mai prețios material. La acoperirea cheltuelilor expoziției comuna politică și comuna bisericască Jina contribuie cu câte cor. 50. De altfel și primăriile comunelor admise cu oile la expoziție cum și așezămintele lor au fost rugate să participe cu cât le stă în putință la acoperirea cheltuelilor, ce să fac în folosul obștei din partea locului.

Tovărășie agricolă s'a înființat în Comoriște (Bănat). Meritul e al dlui avocat Dr. M. Grosșan, care a fost chiar și în Germania, pentruca să vadă la fața locului, cum trebuie lucrat.

Carne din Sârbia în Austro-Ungaria. Guvernul austriac, spăriat de scumpețea cărnii și de mișcarea sărăcimii din Austria, a cerut dela guvernul ungar să se învoească și el, ca să se aducă din Sârbia mai multă carne. Astfel se vor aduce din Sârbia 50 de mii de porci și 6000 de vite cornute.

Călimdarul Poporului pe 1912 apare în curând. Nimenea să nu-și cumpere călimdar, până când nu vor vedea „Călimdarul Poporului“, care cuprinde o seamă de articole folositoare, apoi o mulțime de chipuri, poezii și tablouri foarte frumoase. Partea calendaristică și târgurile de țară încă sunt schimbate, completate și rânduite din nou.

Vieța socială.

Reuniunea meseriașilor români din Bistrița invită la *Producțiunea teatrală urmata de joc*, ce se va aranja Duminecă, în 22 Octomvrie st. n. 1911 în sala cea mare dela „Gewerbeverein“. Inceputul la 7 și jumătate ore seara.

Programa: I. „*Idil la țară*“, comedie într'un act de Jun și Flerx, localizată de Maria Baiulescu. II. „*Limba strămoșilor*“ poezie de G. Simu, predată de D-șoara Valeria Radu. III. „*Așa a fost să fie*“ piesă populară într'un act de Alex. Țințariu. IV. „*Chinematograful*“ comedie într'un act de D. Bocșa învățător. După aceea urmează joc.

Cărți și reviste.

Cum s'a stricat limba românească. Studiu literar și filologic de I. N. Laho-vary. Extras din „Convorbiri Literare“. București, 1911.

Un studiu foarte amănunțit, în care se arată în mod luminos încercările de-a strica limba românească vorbită așa de frumos de poporul nostru, încercând de-a înlocui cuvintele populare fie cu vorbe din limba latină (mai ales la noi), fie cu vorbe franțuzești (în România).

Publicul nostru și teatrul, de Dr. Horia Petra-Petrescu. Conferență publică cetită în a 2-a ședință a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“ la Blaj, în ziua de 17/30 August 1911. Interesanta conferență, care se estinde pe 22 de pagini, se poate comanda dela tipografia „Concordia“ din Arad.

Școala română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată de Iosif Stanca, inv. Arad 1911, 88 pag. Prețul 1 cor. (în România 1.50). De vânzare la librăriile principale și la autor în Rósa (Roșia), u. p. Maros-Petres.

O lucrare, care nu-l interesează numai pe preotul și învățătorul nostru, ci pe tot Românul cărturar, care se interesează de ce avem mai primejdut în ziua de azi, de școală. Autorul arată situația generală a școalelor noastre, mai ales după întrarea în vigoare a legii școlare dela 1907, situația învățătorilor noștri până și după aceea lege, greutățile, cu cari au să lupte, pregătirea învățătorilor în seminarii și în viață, inspecțiunea școlară. Urmează un capitol frumos despre activitatea învățătorilor noștri și roadele obținute de ei în școală, pe teren publicistic, cultural și economic. Al patrulea capitol arată aspirațiunile învățătorilor.

Cartea cuprinde atâtea idei frumoase menite să cadă în pământ roditor, încât învățătorii, cari vor ceti-o și vor înfăptui cele propuse își vor câștiga merite pentru neamul nostru și vor dovedi, că cinstesc frumoasa lor carieră.

„**Advocatul popular**“, îndreptar pentru poporul român, de Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu. Se poate procura dela Librăria „Foi Poporului“ în Sibiu. Prețul: broșurat Cor. 2.50, legat în pânză Cor. 3.50. Porto face 20 bani deosebit, iar cine dorește trimiterea recomandat, ca nu cumva să se peardă, costă porto 45 bani.

Ultime știri.

Războiul italo-turc.

După cum spunem și la rubrica Știri politice din străinătate, Italienii în săptămâna trecută au bombardat orașul Tripolis. Impresurarea și bombardarea orașului a ținut trei zile, când apoi armata turcească s'a retras în lăuntru țării. Astfel Italienii au ocupat orașul, fără ca să se fi întâmplat vărsare de sânge. Numai din partea Turcilor au rămas, între întăriturile orașului, vr'o doi-trei morți și câțiva răniți, pe când din partea flotei italiene (marinari) n'a pierit și n'a fost rănit nimenea. La bombardare, Italienii au grijit ca orașul să nu sufere stricăciuni mari.

După unele știri sosite din Tripolis la Roma, se vorbește că locuitorii Arabi din Tripolis își predau armele Italienilor, primind câte 5 până la 10 lire de fiecare armă. Toți conducătorii Arabilor se dau de prietini ai Italienilor. Știrea, că trupele turcești din Tripolis ar voi să pună la cale o răscoală în lăuntru țării, e fără temei. Mulți ofițeri Turci ar fi rămas în orașul Tripolis, adecă s'au predat Italienilor. (Asta e o știre lătită din partea Italienilor).

Noul guvern al Turciei ține mereu ședințe, dar nu ia nici o hotărâre sau se face vr'o ispravă mai de dai Doamne. În zilele din urmă guvernul Turciei s'a adresat din nou marilor puteri europene — Germaniei, Austro-Ungariei, Franciei, Angliei și Rusiei — rugându-le, ca să se întrepună pentru pace.

Pe de altă parte, populațiunea din Turcia cere guvernului turcesc, ca să dea afară din țară pe Italienii, cari petrec de prezent în Turcia europeană. Guvernul a și luat o astfel de hotărâre. Dar, după cum se vestește mai nou, la întrepunerea Germaniei guvernul turcesc și-a retras înapoi hotărârea aceasta, de a da afară din Turcia pe Italienii cari petrec acolo de mai multă vreme.

O altă știre, ce vine din partea Turcilor, vestește că printre trupele italiene din Tripolis s'au constatat până acum 120 cazuri de holeră. Arabii atacă tabăra întărită a Italienilor în fiecare noapte. În săptămâna trecută, Vineri, s'ar fi dat o luptă crâncenă, cu perderi însemnate pe amândouă părțile.

De altcum în cercurile diplomatice (adecă între bărbații cari conduc politica țărilor) se crede, că în curând se va încheia pace.

După ocuparea orașului Tripolis, guvernul italian a numit pe admiralul italian (general de marină) *Boreadolmo* de guvernor (cel mai mare poruncitor în Tripolis), iar pe *Chassonpașa*, fostul primar al orașului, de *vice-guvernor*, adecă al doilea poruncitor mai mare. Numirea acestuia din urmă, se zice, că a fost primită cu bucurie de Arabi, cari astfel încep a se alipi de Italia.

Despre aceea nu mai încape însă în-doială, că țara Tripolisului se poate numi ca pentru totdeauna a Italienilor. Tricolorul italian fâlfaie pe toate întăriturile orașului Tripolis. Trupele turcești s'au retras în celelalte părți ale țării.

Partea cea mai mare a armatei italiene.

care are de ținută să ocupe întreaga țară, va intra în Tripolitania numai în zilele următoare. Se crede, că guvernul italian, șiret fiind, anume nu trimite prea multă armată deodată, deoarece părerea celor mai mulți este, că și așa în curând se va încheia pace. În cazul acesta numai se fac cheltuieli zadarnice.

O telegramă trimisă din Roma în 11 Octomvrie n. vestește, că trupele italiene au ocupat portul Tobruk, care este cel mai mare port al Tripolitaniei. Ofițerii italieni au aranjat o mare sărbătoare în onoarea primului lor guvernor Boreadolmo. Vice-guvernorul Chassonpașa a prezentat salutul Arabilor, cari zic că văd bine pe Italiani. O parte a armatei turcești, care se află la vr'o 35 kilometri depărtare dela Tripolis, nu are cu ce trăi, de aceea cer ca să capituleze.

În ultimele zile Bulgaria a făcut mari pregătiri militare. Aceasta a pus pe gânduri pe alte țări, cum și pe Turcia.

Pentru a nu se produce oare-cari neînțelegeri și mai mari, ministrul bulgar din Constantinopole s'a prezentat la primul ministrul Turciei spunându-i, că Bulgaria nu are nici un gând de războiu contra Turciei. E însă de mirat, că Bulgaria face Turciei pentru a treia-oraă astfel de declarațiuni.

Împăratul Germaniei a decorat pe ministrul (ambasadorul) turcesc din Berlin, cum și pe alți funcționari turci dela ambasada din Berlin. Ce-o mai fi și asta?

Chipul nostru ne arată unele momente, când soldații italieni își iau rămas bun dela orașeni, neamuri și cunoscuți, plecând la războiu în Tripolis. Tineri și bătrâni, copii și femei, s'au adunat, ca să le dea un salut de adio. Iar soldații mulțumesc celor adunați... ca apoi într'un moment să pornească spre țări străine...

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fiecărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

Iar de acum până la Anul-nou căl. vechiu costă 1 coroană.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ peste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Poșta Redacției.

S. B. în B. Invitarea se publică, dar cealaltă nu, de oarece nu e potrivită.

P — a. Am primit și cele trimise acum, cum și cele de mai înainte. Nu s'au putut publica însă până acum din lipsă de loc.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

2 Octomvrie: Aletea, Cianadul sârbesc și nemțesc, Dicio-Sân-Mărtin, Ferihaz, Pâncota, Paraid, Petroșeni.

3 Octomvrie: Aiud, Arcid, Borcuta, Carțfalău, Halmagiu, Ilonda, Archiud (Mező-Erked), Sighetul Marmației.

5 Octomvrie: Aradu-nou.

6 Octomvrie: Brașov, Cehul din Selagiu.

7 Octomvrie: Lugoj, Tășnad.

8 Octomvrie: Bonțida, Ghiriș.

9 Octomvrie: Berzava, Bichiș-Ciaba, Boroșineu.

10 Octomvrie: Dalboșeț, Nocrichiu, Reghinul săsesc.

11 Octomvrie: Bruuiu, Hadad, Zorlențul mare.

12 Octomvrie: Almașul mare (comit. Cluj), Șinca veche.

13 Octomvrie: Buza, Gherla, Grădiștea, Ighiu, Poiana sărată, Săsciori.

14 Octomvrie: Oclandul Homorodului.

15 Octomvrie: Chezdi-Oșorheiu, Erdea-Sângeorgiu, Iacăsdorf (com. Târnava-mare), Mănăradea, Mehadia, Petrișiu (comitatul Bistrița-Năsăud), Rodna veche, Săvăghisla, (Torda-Szt-László).

16 Octomvrie: Batania, Canija turcescă, Vârșeț.

17 Octomvrie: Borgo-Prund, Deva, Kékes, Marpod, Papoț.

18 Octomvrie: Agârbici, Bandul de Câmpie, Nadeșul săsesc.

Instrucție

în scrisul cu mașină

dă *A. L. Seigetvári, Sibiu strada Turnului (Saggasse) Nr. 13* La dânsul se află de vânzare, cu prețul de cor. 350, o mașină de scris în stare bună, care funcționează perfect și 315 1-3 cu scrisoase legibile.

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE BURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

„Speranța“ institut de credit și economii societate pe acții.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Speranța“, societate pe acții s'au invitat, conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor societății la

Adunarea generală extraordinară

care să va ținea în *Hosman* (Holczmány) *Duminică în 29 Octomvrie 1911 st. n.* la 11 ore a. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea adunării (§ 21 din statute);
2. Modificarea §-lui 4 din statute;
3. Alegerea unui membru în direcțiune.

Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 18, 19 și 25 (cu privire la modificarea statutelor) din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual scrisorile de plenipotență în sensul § lui 18 din statute la casa institutului cu 24 ore înainte.

Hosman, în 10 Octomvrie 1911.

313 1-1

Diracțiunea.

Loc deschis.

Onoratei învățătorimi se aduce prin aceasta la cunoștință, că ministrul a aprobat în ultimele ediții manualele de Iuliu Vuia, *Estenadevărata* fama tendențioasă lansată de unii interesați că ministrul ar fi oprit unele manuale de I. Vuia. Ministrul a cerut unele mici modificări la ed. VIII. a abecedarului cari le-am și efectuat. Din ed. VII. aprobată sunt destule ex. Manualele de I. Vuia fiind aprobate de un conzistor se pot folosi în întreaga mitropolie. Conform rescript. minister. Nr. 16593/1911 manualele cari au obținut aprobarea minister. în vre-o ediție anterioară se pot folosi în decursul an. școl. 1911/1912 și dacă nu au obținut încă aprobarea ministerială în vre-o ediție actuală. *I. Vuia*

Persoanele, cari adesea sufăr de **îngreunări de stomac** s'au pot cura, dacă cu o jumătate de oră înainte de mâncare iau 1—2 lingure pe apă amară **Franz Josef**. »Apa Franz Josef naturală«, după cum scrie Prof. Dr. de Nussbaum în München, »are efect iute. fără dureri; adesea chiar și la folosirea în doze mici au avut rezultat uimitor«. Să capătă în farmacii și în prăvăliile de apă minerală.

Ce trebuie să bem?

este mai cu seamă acum în lunile calde ale verii o întrebare actuală a tuturor acelor, cari s'au convins, că, pe deoparte, beuturiile spirtoase nu pot potoli setea neputându-se bea în orice cantități fără a avea influență păgubitoare asupra sănătății și în cele din urmă fiind și prez scumpe, și că, pe de altă parte, nici orice apă potabilă nu e recomandabilă pentru potolirea setei.

Edeci timpul favorabil de a demonstra, că un decoct de „Enrilo-Franck“

un adaus și inlocuitor de cafea, recit, luat cu sau fără zahăr, ne prezintă un excelent și gustos potolitor de sete.

În urma calităților sale potolitoare de sete nici nu e nevoie să se bea mult din el, de obicei după un pahar dispare setea pentru mai multe ore. Pe lângă aceasta, consumarea lui e cât se poate de sănătoasă, c. c. apa fiartă în legătură cu agreabilul gust amar al acestui product natural sunt priincioase stomacului.

Acest potolitor de sete este atât de ieftin, încât consumarea lui și-o poate permite orice familie săracă, căci un pachetel costă 12 fileri, ajunge la 5—8 litri decoct.

O curte cu casă

constătătoare din două odăi. culină, pivniță, două grajduri și gr. dină de un jugăr, se dau în arândă. A se adresa la fața locului: *Sibiu strada Lemnelor (Holzgasse) Nr. 24.* 309 1-3

„Speranța“ takrék- és hitelintézet részvénytársaság.

Meghívó.

A „Speranța“ takarék és hitelintézet részvénytársaság t. cz. részvényesei az alapszabályok 15 és 16 §§-ai értelmében ezennel meghivatnak a Holczmányon 1911 évi október hó 29-én d. c. 11 orakor az intézet helységében megtartandó

Rendkívüli közgyűlésre

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása (az alapszab. 21 §-a ért.);
2. Az alapszabályok 4-ik §-ának módosítása;
3. Egy igazgatói tag megválasztása.

A részvényes urak, a kik a társaság 18 19 és 25 tekintettel az alapszabályok módosítására) §§-ai értelmében a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik útján szándékoznak résztvenni, felkéretnek, hogy részvényeiket, és esetleg meghatalmazási okmányukat az alapszab. 18. §-a értelmében 24 órával előbb az intézet pénztáránál letétbe helyezték.

Holczmány 1911. évi október hó 10-én

Az igazgatóság.

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de *sergent polițian* la *primăria comunei Săliște*, comitatul Szeben, se escrie concurs cu termen de *31 Octomvrie st. n. a. c.*

La acest post pot concura foști subofițeri de armată cu cunoștință de cetit și scris în limba română, fiind preferiți aceia, cari cunosc încălva limbile maghiară și germană.

Postul e împreunat cu salar anual de 720 coroane și uniforma statorită, și e a se ocupa la 1 Ianuarie 1912.

Cererile scrise cu mâna proprie și instruate cu dovezi despre serviciu în armată și despre purtări, sunt a se înainta primăriei comunale până la termenul defipt. 305 2-2

Săliște, în 1 Octomvrie 1911.

Primăria comunei.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că mi-am deschis *cancelaria advocațională* în Săliște (Szelistye) strada Valea. 298 3-3

Cu stimă

Dr. Pálmai, avocat.

Calfe de crotor

lucrători de primul rang, pentru lucru mare, se primesc imediat la firma

I. Petrașcu 303 2-2

Sibiu, strada Csnădiei 30.

Prețul bucatelor

În Sibiu la 10 Octomvrie st. n.:

Grâu	Cor. 17,60 până 19,20	de hectolitru
Țăcăra	10,40	" 11,40 "
Orz	5,40	" 7,20 "
Țucuruz	12,40	" 13,60 "
Cartofi	3,—	" 3,50 "
Făină	—	" — "
Făină Nr. 1	87,80	" 37,80 la 100 chilo
" 4	37,—	" 37,— "
" 5	35,40	" 35,40 "
Slănină	170,—	" 180,— "
Țucuruz de porc	160,—	" 180,— "
Sân brut	50,—	" 60,— "
Sân de lumini	76,—	" 86,— "
Sân de lumini topit	100,—	" 100,— "
Săpun	55,—	" 55,— "
Fân	4,40	" 6,— "
Lemne de foc neplutite	8,10	" 8,20 la met. cub
" plutite	70	" 7,80 "
Spirt rafinat	2,15	" 2,20 la litru
Spirt ordinar	2,13	" 2,15 "
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,32 până 2,—	la chilo
" triptură	1,80	" 2,— "
" vițel	1,—	" 1,80 "
" porc	1,50	" 2,— "
Ouă, 10 bucăți	—,57	" 80 "
Un pătrar de miel	—	" — "
Carne de cal	—,80	" 1,20 "

În Budapesta în 11 Octomvrie st. n.:

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,97 până 12,17	la 50 chilo
" 78 "	11,12	" 12,27 "
" 80 "	12,17	" 12,37 "
Țăcăra	10,02	" 10,07 "
Orz	8,95	" 9,35 "
Țăcăra	9,45	" 9,85 "
Țucuruz nou	9,40	" 9,50 "
Țucuruz de porc	Cor. 172,— până 176,—	la 100 chilo
Slănină	148,—	" 168,— "
Năzăntă de lăptărie C. 146,—	până 190,—	la 100 chilo
" trifoin	116,—	" 145,— "
Porci îngrășați pentru mazăre C. 1,60	până 1,67	la chilo
" carne	1,60	" 1,80 "
Vițel	—	" — "

Prețul banilor în 11 Octomvrie n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,32	11,42
200 Lei, hârtie	24,90	95,40
200 Lei, argint	95,5)	95,—
Libre turcești, aur	21,80	21,80
1 funt șterlingi englezești	23,9)	24,10
300 marce, aur	117,70	118,20
100 " hârtie	117,70	118,20
Napoleon	18,15	18,21
100 Ruble rusești, hârtie	253,80	255,—
300 " argint	244,—	245,—

Publicațiune.

Conform §-lui 249 din legea comercială ex. 1875, prin prezența să face cunoscut cumcă *Însoțirea de credit din Șercăuța*, în urma deciziei adunării generale din 6 Septemvrie 1911 licuidează și licuidarea aceleia pe baza soluțiunii On. tribunal reg. din Brașov Nr. 7311/911 polg. decurge. Să provoacă deci toți creditorii numitei însoțiri de a-și valida pretenșiunile în termen de 6 luni dela a 3-a publicare în aceasta foaie.

Șercăuța, în 10 Octomvrie 1911.

Direcțiunea
și membrii licuidatori.

Hirdetmény.

Az 1875 évi kereskedelmi törvény 249 §-sa értelmében ezennel közhirrre tétetik, miszerint a *sarkaiczai hitelszövetkezet*, az 1911 évi szept. hó 6-án tartott közgyűlési határozat folytán felszámol és annak felszámolása a brassói kir. Törvényszéknek 7311/911 polg. sz. végzése szerint folyik. — Felhivatnak az összes hitelezők hogy követeléseiket a jelen hirdetmények a jelen hirlapban 3 szori közzétételétől számított 6 hó alatt érvényesíteni tartoznak.

Sarkaicza, 1911 évi október hó 10-én.

Az igazgatóság
és Jelszámolok.

312 1-5

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, pe lângă anunț cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%. Depuneri și ridicări să pot face și prin Cassa de păstrare postală. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi:

pe cambii

201 9-20

pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități

pe obligațiuni cu cavenți

ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Dobânda variază între 8% și 6% după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Schimbă adică cumpără și vinde ori-ce fel de monede străine cu cursul zilei.

Direcțiunea.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele eșecutate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 161 21-

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lifera păpușii buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Oanei (Burgergasse) Nr. 7. Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PÂNA ACUM.

Boltă românească în Agnita!

Subscrișul aduc la cunoștința onoratului public din Agnita și jur, că mi-am deschis o prăvălie bine asortată cu următoarele mărfuri: Pânzături și joljuri de toate calitățile, cartoane, barcheturi velour și de ațică, bumbacuri și torturi de lână, ștofe de păr, cârpe de tot felul, flanele și ciorapi de iarnă, broderii, acoperemante de morți și costume românești. — Ce se ține de brânza colonială sunt de vânzare: Cafea, zahar, teiu, orezuri, făină de cea mai bună, petrolu și alte mărfuri, cu prețuri foarte ieftine și serviciu conștientios.

Rugând onoratul public a-mi da binevoitorul său sprijin, semnez

Cu toată stima:

Ioan Milea

310 1-4

comerciant român în Agnita, lângă judecătoria.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul seu, unde se eșecută tot felul de lucrări ce se țin de brânza lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 33-52

Cel mai mare succes:

Peste 1000 garnituri de treerat cu motor
in circulație

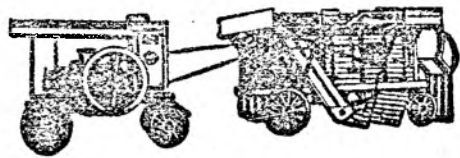
**Vestitele garnituri de treerat
cu motor**

dela renumita fabrică de motoare

Kállai LAJOS

Budapest, Gyár-utca 28

să recomandă tuturor economilor pe lângă
garanță deplină ca cele mai bune.

Avinge peste tot locul. | Catalog principal gratis.

Intre toate motoarele exis-
tente recunoscute ca cele mai
simple. 162 22-25

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale pu-
blicului românesc din provincie, m'am
hotărât să deschid în Budapesta birou
de informații și 24 35-

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile
înaintate la ministerii și la alte foruri,
orice informații comerciale și în gene-
ral în orice cauză dau în răstimp de
2-3 zile ori și mai, rezolvând toate Ches-
țiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vor-
beso în persoană cu referențial cauzei și
rog rezolvire favorabilă.

Fie tot felul de mijlociri comer-
ciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt,
informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Inseratele

numai atunci au valoare mare,
dacă să răspândească pretutindea,
în toate țările, în toate
cercurile sociale. Pentru acest
scop să ofere îndeosebi insera-
rea în „FOAIA POPORULUI“.

Informații să dau și comande
să primesc la administrația
FOAIA POPORULUI.

Picurii de stomach

de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picurii de
tomach de Mariazell“, sunt cel mai
bun leac, valorat de 30 ani, contra
a orice suferință de mistuire,
arsuri de stomach, îngrășare,
dureri de cap și de stomach,
colică, insomnie, lipsa de sânge,
anemie etc. Să capătă în farmacia
cu prețul de 90 fileri și Cor. 1-60.
6 sticle cu Cor. 5 40, 3 sticle duble cu
Cor. 4-80, expediază franco produ-
centul C. Brády, farmacia „Regele
Cugarielvi“ ena, I. Fleischmarkt 2. Depou 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica
Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrie-
rea, ca pe chipul din clișeu de aci. 28 19-25
In Sibiu se află de vânzare în apotecile: A.
Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

„66“

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela
— firma noastră și dela agenturi. —

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primește ori cine gratis un catalog
despre instruirea cusutului pe albituri.

În America unicul Depozit de cărți românești este
Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 14-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Ca-
nada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții ro-
mâne care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în Ro-
mânia și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente mu-
zicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, cea-
sornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparații farmaceu-
tice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul
se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informații particulare adău-
gând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijlocește și tri-
miterea de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Coroane Un milion

cel mai mare câștig din lume!

Cel mai bun sistem de păstrare

împreună cu cea mai extraordinară șansă de câștig pentru sărac și
bogat îl prezintă fără doar și poate obligațiunile de câștig dela

Banca hipotecară Ungară și Prima Cassă de Păstrare
pestană din patrie, căci ambele au celea mai multe trageri anual
totodată celea mai mari câștiguri din lume și pe lângă toate
acestea fiecare loz trebuie să se tragă și să câștige necondi-
ționat. Deci nici un risc, nici o pierdere!

9 Trageri anual!**Câștigurile principale!**

Cor. 1,000,000, 500,000, 400,000, 300,000 2 de 200,000, 100,000, 2 de
75,000 și o mulțime de 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 10,000, etc.

Proximele trageri vor fi în

25 Octombrie și 27 Decembrie a. c.

ieșind la sorți cu ocaziunea din urmă câștigul principal de **un milion!**

Pentru a înlesni fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de câștig
le vindem de prezent ambele în grupă, — adică din fiecare câte o
bucată, — pe 38 rate lunare consecutive a 10 cor.

Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul la proxi-
mele trageri, iar achitând ratele următoare regulat, va participa la
9 trageri anual cu câștiguri de peste 3 1/2 milioane cor. 283 5-5

Vindem aceste oblig de câștig și singurate și anume celea dela
Banca Hipotecară Ungară pe 35 rate lunare a 6 cor., iar celea dela
Prima Cassă de Păstrare Pestană din patrie pe 35 rate lunare a 5 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, îi cvităm a
4-a rată gratuit!

Grăbiți cu comaudele, căci tragerile viitoare sunt la use!

Nu lăsați ocaziunea să treacă! Puneți mâna pe noroc!
Să cautați agenți în provincie.

Prospecte și explicații trimite la dorința ori-cui gratis și franco:

ÜSTREDNÁ BANKA ÚČ. SPOL., Budapest V., Sas-u. 24 sz.

Publicare de licitațiune.

În 10 Octombrie a. c., la 10 oare a. m., se vor vinde la locuința lui Stefan Bratu în Vidrasău (Vidrätzeg) pe calea licitațiunii publice judecătorești mai multe vite cornute prețuite la 11,600 coroane. 304 2-2

Dr. Gresskovitz, avocat.

Un tinăr contabil

care posedă limba română, germană și maghiară în vorbire și corespondență, să primește imediat, pe lângă condiții avantajoase, la Croitoria Universală

I. Petrașcu 302 2-2
Sibiu, strada Cisnădiei 30.

O casă frumoasă

parter, nouzidită și o casă cu etaj, sunt de vânzare pe lângă condiții avantajoase. A se adresa: Sibiu, Schlachthaus-gasse Nr. 18.

292 3-3

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Winkler Viena 191. Sommergeasse 1. În Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turului (Saggasse); ulița Cenei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteriței și str. Cisnădiei În Bistrița: farmacia lui Herbert. Bebeșul-săsesc, farmacia Lederhilger: Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu s-a poate căpăta, trimiteți 3 sticle cu 5 cor. 80 fl. franco 56 13-

Cetiți și vă mirați!

Ocazie de felul acesta nu mai ai în viață!

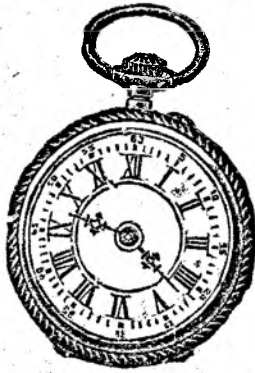
600 de obiecte numai cu 420 K.

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru care se dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă de mătăsă, la modă, 3 batiste, 1 stralucit mel pentru bărbați, cu peatră scumpă imitată, 1 garnitură de podoabe femeiești elegante, 1 frumos collier de măr-găritare orientale, podoabe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brațare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de buzunar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrate, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, bun de distracție pentru tineri și bătrâni deopotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și mai mult de 500 de obiecte necesare într-o casă — Toate acestea, cu toate că ceasul singur plătește suma aceasta de bani, se pot căpăta numai pentru 4 cor. 20 fl. Obiectele sã trimit cu rambursă, ori cu trimiteră înainte a banilor pe adresa: (211) 6-1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau Nr. 648.

NB. Cine comandă 2 pachete, capătă rbat un briciu engiez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimit.

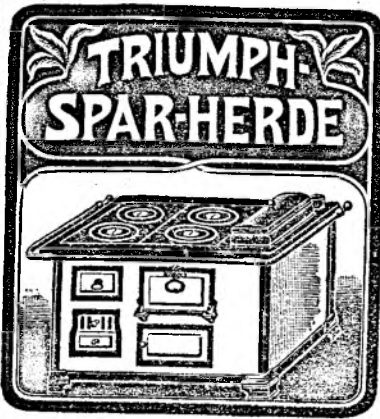
STEFAN J. ROTH

ciasornicar și guvaergiu
SIBIU, Str. Măcelarilor 36.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ciasornice pe lângă garanție și prețuri moderate.

Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur și argint, repede, precis și ieftin.

Serviciu prompt și conștiincios.

Cuptoare „Triumph“

în toate mărimile și diferitele execuții.

Marca „TRIUMPH“ patent

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

Triumph-Werke Ges. m. b. H.

fabrică de cuptoare și sobe 200 18-25

WELS, Oberösterreich (Austria-de-sus)

Reprezentant în Sibiu:

JOSEF JIKELI, strada Cisnădiei 47.

AVISO!

PRĂVĂLIA DE HAINE

pentru dame și domni

Josef Schlesinger 198 17-

Piața mare Nr. 22 se afă dela 20 Iulie 1911 în

Strada Cisnădiei Nr. 31

Auleo!

Afuri ta de tuse
mă inecă.

La tuse, răgușală și întrecnare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI, Váci körút 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

288 4-25

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsiei comp.

Indicatur pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de ceață valorat de mult, care să fuzese de mulți ani cu fricțiunea sigură în p-dagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de peuplă va- loare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale. În patule cu marca de scutire „Anker“ și cu emblema Anker. Cu prețuri de 50 fl., C. 1-40 și Cor. 2- — să capată aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Ionif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::

Socozul Elisabeta Nr. 1 sau.

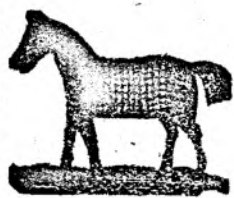
Expediție simplă. 293 61-42

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit. 62 22-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuesc prompt și conștiincios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soirurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie.

O calfă și un învățăcel

afilă aplicare în prăvălia de manufactură

N. S. Nádasy, Sibiu.

Marce de epistole

20-000 diferite, garantata veritabile. Foarte frumoase alegeri trimit la dorință, la cei ce adună, cu 40-60% rabat, sub toate cataloagele. — A. Weisz, Wien I, Adlegasse 8. Cumpără și schimbă marce de tot felul. 299 2-6

Vinuri de masă excelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri 17 89—

JOSEF SCHULTZ
Sibiu, strada Urezului 20.

Atențiune!

50,000 perechi de ghete.
4 perechi de ghete numai cor. 750

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat să facă, am fost îndreptățit a chețui o mare cantitate de ghete dând sub prețul de fabricare. Deci cu vând de acum 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, gătite, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 perechile costă numai 7 cor. expedite per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete
Craovla Nr. 137. 9 22—
Schimbul e admis sau banii retour.

Lunile calde de vară sunt priincioase dezvoltării și lățirii a tot felul de boale lipicioase e și un lucru cunoscut, că

HOLERA

șarlatul, pojarul, tifusul, vărsatul, pe vară se ivesc mai tare ca în celelalte anotimpuri de peste an. De aceea e deosebit de necesar, ca în fiecare casă să se afle un mijloc de desinfectare. Cel mai recunoscut și sigur mijloc de desinfectare de prezent este

LYSOFORM

123 9-10

care e fără miros, nesticăcios și ieftin. Se capătă în orice apotecă sau droguerie. O sticlă originală costă **80 fileri**. Acest mijloc ajută grabnic și sigur, din care cauză e recomandat de toți medicii pentru desinfectarea la patul bolnavului, la legături anti septice (pe răni și umflături). De asemenea se recomandă la împiedecarea lățirii de boale.

LYSOFORM-SĂPUN

e un săpun de toaletă fin și moale, care conține lysoform și e antiseptic! Acest săpun se poate folosi pentru cea mai gingașe piele, ba chiar și pentru copii mici; înfrumșează teintul, pe care îl face plăcut și frumos. O probă ajunge, și desigur, că acela va folosi acest săpun. Prețul **1 coroană** pro bucată.

PFEFFERMINZ-LYSOFORM

e o apă de gură cu mare influență antiseptică. Ea delătură iute și sigur mirosul neplăcut din gură, și conservează bine dinții. Afară de aceea Pfefferminz-Lysoform se recomandă de medic pentru gurgăluit la catar, aprinderi în grumazi, troacă. Câteva picături ajung într'un pahar jumătate ca apă. O sticlă originală costă **1 coroană 60 fileri**. — O carte interesantă despre

„SANATATE ȘI DESINFECTIUNE“

se trimite ori-cui la cerere gratis. Toate produsele cu Lysoform se capătă în ori-ce apotecă, droguerie, iar în timpul din urmă și în prăvăliile mai bune de coloniale. Unde nu se află în depozit, acolo expedăm noi direct. Pe lângă trimiterea înainte a **6 coroane** expedăm 3 sticle Lysoform, 2 bucăți de săpun și o sticlă apă de gură.

Dr. Keleti & Murányi, fabrică chimică în Ujpest 17.

Revanzătorilor li se dă rabat mare la comande mari.

Prăvălie nouă!

Neîntrecați sunt în coalitate, durabilitate și fasonul elegant

Papucii anatomici dela Moskovits

SIBIU

Strada Cismădiei Nr. 4-6.

Prețuri fixe, dar solide! — Lucru de primul rang!

Preste 50 de filiale papuci în Ungaria! 306 1-10

La filiala Moskovits din Sibiu se poate cumpăra tot felul de încălțăminte pentru dame și domni!

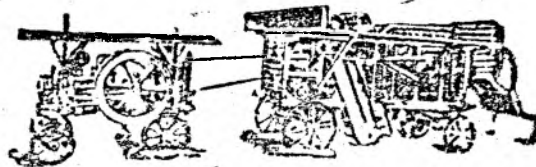
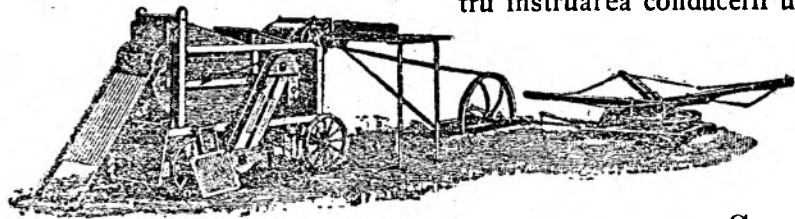

Fratii Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**
NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blăt看 cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un manual.

Construcția cea mai nouă.

83 30-52

Vârtejuri de îmblăt看 și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblăt看.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRATII GÖMÖRI**, au fost bine primite peste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de speșe să trimite la cerere gratis.

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobotul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântăni și mașini pentru spargerea pietrii.

Theodor Popescu

Sibiu, Piața mică 14

ofer onor. public român din loc
și jur diferite articole între cari:**cravate, cămăși, gulere
cel mai nou fașon etc.**Prețuri convenabile! Serviciu prompt
și culant!**Nu uita**stimate cetitor, — la comande sau tot
felul de alte cumpărări, făcute în urma
unui inserat ceit în foaia noastră, —
a amintii și spune, că despre lucrurile
comandate sau cumpărate ai ceit în
inseratul din „Foaia Poporului“.Prin aceasta contribui și D-Ta la răs-
pândirea și lățirea foii noastre, iar pe
de altă parte vei fi servit de grabă, fără
ca aceasta să te coste ceva mai mult.**TUSA**răgușeala și catarul le vindecă mai bine
Bomboanele Pemete ale lui RéthyLa cumpărare trebuie avut de grijă și să se
ceară anume bomboane Réthy, de oarece
sunt multe imitațiuni, cari nu ajută nimic.Prețul: 1 cutie 60 bani.
De vânzare peste tot locul.Mare alegere
în**vinuri albe și roșii**

291 4— Prețuri moderate.

Că vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli
Sibiu, strada Urezului Nr. 7.**Ludovic Ferencz,**CROITOR DE BĂRBAȚI
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de vară
în mare asortiment**noutățile** 59 39sosite chiar acum, pentru haine de
bărbați stoffe englezești, franțuzești
și indigene, din cari se execută după
măsură cele mai moderne vestminte
precum: Sacko, Jaquete, și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.Deosebită atențiune merită nou-
tățile de stoffe pentru pardisiuri și
„Raglam“, cari se află totdeauna în
deposit bogat.Asupra reverenzilor confecționate
în atelierul meu, îmi permit a atrage
deosebita atențiune a On. domni preoți
și teologi absolvenți. — În cazuri de
urgență confecționez un rînd com-
plet de haine în timp de 24 ore. —
Uniforme pentru voluntari, cum și tot
felul de articli de uniformă, după pre-
scripție croitura cea mai nouă.

A apărut:

Advocatul poporal

Îndreptar pentru poporul român

De Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu.

— Ediția a doua. — 384 pagini 8°. — 311 1—5

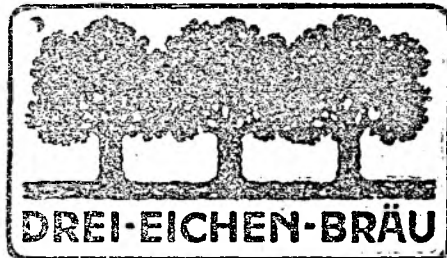
Prețul broș. Cor. 2,50, legat în pânză Cor. 3,50 plus 20 fileri porto.

De vânzare în librăriile din țară precum și la

Editura KRAFFT în Sibiu.**Bere albă și neagră****Bereria dela Trei-Stejari**

în SIBIU

— este foarte bună și gustoasă! —

Această bere e
căutată și se bea
cu plăcere de toți
cari o cunosc, atât
la orașe cât și la
sate. 107 28—Că berea noa-
stră e foarte cău-
tată se poate vedea
și de acolo, că cum-
părătorii se înmul-
țesc mereu.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

60 39—

recomandă

Asigurări împotriva foculuipentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-
noscute de cele mai eștine, și în cele mai favorabile condiții, cum și**Asigurări asupra vieții**(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesio-
nale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă
sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și
asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente cor-
porale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.Sumele plătite pentru **pagube de foc** până
la finea anului 1910 K 5 003,540 78
Capitale **asigurate pe viață** 4.834 801-12
achitate „ 4 571,035-31Starea asigurarilor cu { foc K 119.839,992—
sfârșitul anului 1910 { viață „ 11.020,266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.428,317—Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice
informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.Persoane versate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul insti-
tutului în condiții favorabile.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

ROATE DE TORSdin material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție,
286 4—10 să află de vânzare la**EMIL KRAUSS**

— strugăre și atelier cu putere motrică —

Sibiu-Nagyszeben,
Margarethengasse Nr. 5.

Ori ce roată ce nu merge bine să primește înapoi.

